

Vlaams
Parlement

vergadering **C290**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 25 juni 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de erkenningen kennis van bedrijfsbeheer bij startende ondernemers – 2593 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de speciale module voor student-ondernemers – 2600 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van het Fonds Vlaanderen-Internationaal – 2533 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over overheids-participaties en economisch overheidsinstrumentarium – 2591 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over ondersteuning van zelfstandige ondernemers met een handicap – 2526 (2014-2015)	22
VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van VDAB Brussel ten aanzien van Frans- en anderstalige Brusselaars – 2534 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het principe-akkoord met de VDAB in Brussel – 2554 (2014-2015)	27

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de erkenningen kennis van bedrijfsbeheer bij startende ondernemers – 2593 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de speciale module voor student-ondernemers – 2600 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, de kwaliteit van onze ondernemers, en voornamelijk onze starters, is een belangrijk punt. U hebt daartoe nieuwe initiatieven aangekondigd, waar ik straks nog op terugkom. Er blijkt in elk geval nog wat werk aan te zijn, want onderzoek van Graydon naar de oorzaak van faillissementen bij ondernemingen toont aan dat wanbeheer of onvoldoende kennis van het beheren van een bedrijf veel ondernemers en vooral startende ondernemers fataal worden. Meer dan de helft van de faillissementen zijn te wijten aan ofwel wanbeheer – maar ook dat is vaak veroorzaakt door een gebrek aan kennis – ofwel een gebrek aan kennis van hoe je een bedrijf runt.

Vorige week kwam u in het nieuws met een interessant voorstel om het voor studenten eenvoudiger te maken om een eigen zaak op te starten. Student-ondernemers verdienen uiteraard de nodige steun. U hebt een voorstel klaar om het aspect van de kennis van bedrijfsbeheer meer op maat te maken. Op dit moment dienen studenten eerst te beschikken over een bachelordiploma vooraleer ze een onderneming kunnen oprichten. U wilt daar een mouw aan passen door het hele systeem van bewijs van kennis van bedrijfsbeheer in vraag te stellen en te hervormen in de richting van bijvoorbeeld een systeem van modules.

Het bewijs van kennis van bedrijfsbeheer moet ook effectief bewijzen dat men iets kent van bedrijfsbeheer. Een algemeen diploma hoger onderwijs bewijst op zich niets op dat vlak. Men zou die kennis sneller en doelgerichter moeten kunnen verwerven. Het was uw intentie om in één semester een opleiding af te ronden en een ondernemingsnummer aan te vragen. Afhankelijk van de opleiding die men volgt, zal men dan meer of minder vakken van de opleiding bedrijfsbeheer daarbij moeten volgen om dat resultaat te bereiken.

Het is een belangrijk initiatief, dat uiteraard ook nood heeft aan een ruim draagvlak en dat we het best ook wat ruimer zien. Uiteraard zijn niet alle starters afkomstig uit hogeschool- of bacheloropleidingen. Het moet onze intentie zijn om de kwaliteit van alle starters te versterken.

Minister, hoe reageert u op de bevindingen van Graydon dat wanbeheer en vooral een gebrek aan kennis de oorzaken zijn van het falen van veel ondernemingen? Hoe kunt u daaraan tegemoetkomen? Hoe kunt u het aspect van de kennis van bedrijfsbeheer daarin integreren? Uw voorstel focuste op student-ondernemers. Uiteraard is het dan belangrijk om een draagvlak te hebben bij onderwijs, bij de minister en vooral ook bij het werkveld, de hogescholen, de mensen die op het terrein actief zijn. Hebt u dat afgetoetst? Wat zijn de bevindingen daarvan? Hoe zult u uw voorstel concreet omzetten in de praktijk? Hoe zult u dat operationaliseren en nieuwe regelgeving op maat maken?

De voorzitter: De heer Gryffroy is nog niet aanwezig. Ik stel voor dat we eerst de andere collega's laten aansluiten. De heer Gryffroy kan eventueel daarna zijn vraag nog stellen.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Collega Bothuyne, hartelijk dank voor uw vraag. Nog geen maand geleden heb ik aan de minister al eens gevraagd hoe het zit met de organisatie van het bedrijfsbeheer en de toegang tot het ondernemerschap. Als ik mij niet vergis, zei de minister toen dat hij nog bezig was met een algemene aanpak en dat hij dat grondig wou doen. Ik heb toen aangegeven dat er voldoende kennis van bedrijfsbeheer moet worden meegegeven, zodat de prestarter voldoende kennis heeft, zodat hij weet bij wie hij moet aankloppen in het geval van problemen of dreigende problemen.

Ik riep toen ook op om het breder te bekijken dan een toegang, weliswaar zonder het te moeilijk te maken. Het is geen gemakkelijk evenwicht om enerzijds de toegang tot het ondernemerschap niet te beperken en anderzijds voldoende kennis mee te geven. Wat de vraag van de heer Bothuyne betreft, ben ik benieuwd of de minister intussen meer weet over de hervorming.

Ik zie dat collega Gryffroy intussen is aangekomen. Misschien moet hij eerst zijn vraag stellen, want ik wou de beide vragen eigenlijk samen nemen.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat de heer Gryffroy onmiddellijk start met zijn vraag en dat u daarna het tweede deel van uw aansluiting op deze gekoppelde vraag doet.

De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn excuses voor de vertraging. Ik heb een vraag ingediend over het student-ondernemerschap, en meer specifiek over de erkenning van de kennis van bedrijfsbeheer bij startende ondernemers. In een recente commissievergadering heeft collega Turan een voorstel van resolutie voorgelegd, waar ik al uitgebreid inhoudelijk op gereageerd heb. Ik heb toen gezegd dat er drie belangrijke pijlers zijn om het student-ondernemerschap te bevorderen. Het eerste is wat de universiteiten en hogescholen zelf doen. Daar zijn heel wat voorbeelden van. De ene doet al iets meer dan de andere. Dat is iets vraaggestuurd: hoe meer ze het doen, hoe beter het is voor hun marketing en hoe beter ze ook bepaalde studenten kunnen aantrekken die daarin geïnteresseerd zijn.

Dat kunnen we inderdaad moreel gaan ondersteunen, maar we waren er geen voorstander van om specifiek daarvoor bijkomende middelen te geven.

De tweede pijler is het fiscaal-sociale. Onze eerste opmerking daarover was toen dat dit voor de overkant van de straat is. Onze tweede opmerking was dat we zeer goed moeten oppassen: als men dat begint te doen, waar trekt men dan de grens? Wie is dan precies een student-ondernemer? Het kan gaan over studenten van 20 jaar, maar wat doe je dan met iemand die geen student, maar 19 jaar is? Krijgt die dan plots ook andere voordelen? Men heeft het toen gehad over kansarme studenten, maar dan ga je eigenlijk veeleer stigmatiseren en opdelen in kleinere groepjes. We vinden dat geen goed idee. Bovendien is een student-ondernemer, zoals het woord zelf zegt, een ondernemer. Het is dus geen jobstudent, die op dat ogenblik een werkgever-werknemerrelatie heeft.

De derde pijler was inderdaad de erkenning van de kennis van bedrijfsbeheer, wat inderdaad nodig is om een bedrijf te kunnen opstarten. Of dat nu een bvba of een cvba is, men moet een erkenningsdiploma hebben, men moet iets kennen van bedrijfsbeheer. Daarin is momenteel dus niet voorzien in de opleiding van hogescholen of universiteiten. Er is een aparte opleiding die men daarnaast of daarna kan volgen, zodat er inderdaad soms een administratief probleem ontstaat. Daarover waren we ook heel duidelijk: dat is de toegang tot het beroep, en die moet voor iedereen gelijk zijn. Men kan het dus ook niet maken dat student-ondernemers bijvoorbeeld niet een dergelijk attest moeten hebben, en dat een ondernemer die

toevallig 19 jaar oud is, maar slechts tot zijn 18 jaar heeft gestudeerd, dat dan wel zou moeten hebben. Je kunt dat onderscheid dus niet maken. Je moet ervoor zorgen dat iedereen onder dezelfde voorwaarden toegang tot het beroep heeft.

We zijn zeer verheugd dat er over deze materie blijkbaar ondertussen gesprekken zijn geweest tussen het domein Onderwijs en het domein Economie. In De Morgen van maandag 15 juni konden we lezen dat er daarover een verandering op komst is. Dat ging dan over een van de drie pijlers waaraan we dachten nog iets te kunnen doen. Minister, hoe gaat u dat dan concreet invullen? Wie draagt de eindverantwoordelijkheid voor die module? Hoe zal die module inhoudelijk worden ingevuld? Wat is de concrete timing? Kan dat nog voor volgend schooljaar of niet? Ik hoop dat de onderwijsinstellingen daar ook positief tegenover staan, dat ze daar de nodige zaken voor willen doen. Ik heb hier de drie segmenten opgenoemd: datgene wat een school zelf kan aanbieden, het fiscaal-sociale aspect en die speciale module. Misschien hebt u echter nog andere ideeën.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Minister, enkele maanden geleden heeft de sp.a-fractie een voorstel van resolutie ingediend over het statuut van de student-ondernemer. Dat voorstel had inderdaad verscheidene aspecten. Er waren aspecten die federaal moesten worden geregeld, maar ook Vlaamse aspecten. Een van de belangrijkste nieuwe Vlaamse bevoegdheden is de toegang tot het beroep. We hebben dat voorstel in samenspraak in de commissie uitgesteld, om de meerderheid toe te laten ook met een eigen initiatief te komen. Dat is er niet gekomen. Uiteindelijk is ons voorstel van resolutie tijdens de commissievergadering van 11 juni besproken.

Naar aanleiding daarvan was ik van plan om twee vragen op te stellen. Ik heb eerst een vraag aan minister Crevits gesteld. Ik denk dat die voor volgende week gepland is. Naar aanleiding van de bespreking van 11 juni maakte ik me immers grote zorgen over de toekomst van het statuut van student-ondernemer. Ondanks de vermeldingen in zowel het bestuursakkoord hier als de nota's aan de overkant, waarin men het had over die speciale stimulans voor de student-ondernemer, heb ik de heer Gryffroy op 11 juni immers echt andere taal horen spreken. Ik ben heel blij dat hij hier vandaag een andere interpretatie geeft aan wat er in het bestuursakkoord staat. Ik zei immers dat dit erin stond. Hij heeft dan een hele uitleg gegeven, waarbij hij erop wees dat bepaalde dingen voor de overkant van de straat waren. De vraag van de universiteiten om inderdaad vanuit het betrokken middenveld iets van bedrijfsbeheer te kunnen aanbieden, omdat dat een grote belemmering vormt voor de studenten, werd hier echter afgedaan als onnodig. Er werd gezegd dat het essentieel is dat de toegang tot het beroep voor iedereen wordt geregeld. Mijnheer Gryffroy, dat is wat u zei. Dat hoeft niet speciaal voor de student, want hoe zit het met de kansengroepen die niet op de universiteit zitten en die dan worden benadeeld ten overstaan van de andere studenten? Dat hebt u zelf gezegd. Ik heb gezegd dat daarvoor ook in iets is voorzien in mijn voorstel van resolutie. Wat er nu komt, is echter iets dat al lang wordt gevraagd door de universiteiten. In tegenstelling tot wat mijn collega tijdens de bespreking in de commissie heeft gezegd, zijn de universiteiten al lang vragende partij om, in de geborgenheid van de universiteit, inderdaad, toch jongeren te laten kennismaken met ondernemerschap, om ze zo jong mogelijk zin te geven. Hoe vroeger men kan ondernemen, hoe vroeger men fouten kan maken en men daaruit kan leren, des te vroeger krijgt men zin om later door te groeien. We kennen allemaal wel de voorbeelden daarvan. Daar moeten we niet op terugkomen.

Minister, ik weet niet wat er nu op tafel ligt. U zult dat zo meteen toelichten. Krantenartikels begrijpend lezen en alles opvolgen is niet zo meteen mijn sterkste kant, heb ik vorige week van collega Ronse vernomen. Ik heb de vraag ook al gesteld aan minister Crevits. Ik neem aan dat u dat in samenspraak met haar doet. We kunnen nu vandaag al een korte toelichting krijgen, maar we kunnen dat

ook finaliseren aan de overkant. Ik wil u echter toch één ding in het algemeen meegeven, aansluitend op wat de heer Bothuyne heeft gezegd, die de vraag van de heer Gryffroy goed heeft aangevuld: het moet niet alleen voor de studenten, maar ook voor de anderen. Volgens Graydon is een van de belangrijkste oorzaken van faillissementen het feit dat men weinig van bedrijfsbeheer kent.

Maar ik heb recent gesproken met mensen die daarop een andere visie hebben. Ik zou graag uw mening daarover kennen. Ik ben er zelf niet uit, daarom wil ik even van gedachten wisselen. U kijkt zo bedenkelijk, het is niet zo moeilijk hoor. Zij zeggen dat de grootste oorzaak van faillissement de wanbetaling en de liquiditeitsproblemen zijn. Dat zijn meestal dingen waaraan de ondernemer zelf niet veel kan doen. Ik krijg ook de opmerking dat die examens van bedrijfsbeheer veel te ingewikkeld zijn. Veel mensen die een zaak willen starten, starten vrij klein, met een eenmanszaak of een kleine bvba, bijvoorbeeld een night shop of een kapperszaak. Zij vinden die examenvragen te ingewikkeld. De toegang tot het beroep wordt op die manier erg beperkt voor kleine ondernemers. Die mensen stappen dus benadeeld op de markt, aangezien ze mensen betalen om hun bedrijfsbeheer te kunnen gebruiken. Voor hen is het een groot euvel.

Vooraf de mensen van microStart hebben mij daarover aangesproken. Zij hebben gevraagd of we daar op een of andere manier, aangezien wij die toegang regelen, gradaties in kunnen maken, dus andere vereisten stellen voor kleinere ondernemingen. De vraag is natuurlijk wie er een zaak start met de bedoeling om klein te blijven. Kunnen we er iets aan doen? Ik heb u gezegd dat ik er zelf niet uit ben. Maar dit leek mij even een uitgelezen kans om daarover alvast uw mening te vragen. Hoe kunnen we het best daarnaar kijken vanuit het beleid? Inderdaad, je kunt iemand die je op basis van een klein bedrijf of een klein initiatief een toegang tot het beroep hebt gegeven, niet halverwege terugroepen omdat die groeit. Maar hoe kunnen we daarin een goed evenwicht vinden?

De universiteiten vragen hier al lang achter, hoewel de heer Gryffroy op 11 juni iets anders heeft gezegd. Hoe reageren die universiteiten op uw initiatief om met een specifieke module af te komen?

Minister, met een dergelijke module neemt u een belangrijk euvel weg voor de student-ondernemers aan de universiteiten. Ik wacht dan ook vol moed op het moment dat u in het kader van het samenwerkingsfederalisme een brief naar uw collega's aan de overkant zult schrijven over de andere problemen die hier al verschillende keren zijn opgesomd, namelijk fiscale voor- of nadelen – het hangt ervan af hoe je het bekijkt – en de ongelijke behandeling van een werkstudent en een student-ondernemer.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, ik wil starten met de kritiek van Graydon en hoe we de kennis van de starters kunnen verbeteren. Ik wil de toegang tot het beroep in het algemeen en de gestelde kenniseisen op het vlak van ondernemen en bedrijfsfinanciering evalueren en moderniseren. Ik wil dat doen samen met de stakeholders. Ik heb het Agentschap Ondernemen gevraagd om dat overleg met de stakeholders op te zetten. Het zal in het najaar worden opgestart.

Ik wil niet alleen onderzoeken hoe we de toegang moderner en kwaliteitsvoller kunnen organiseren, maar ook hoe de concurrentiepositie van onze ondernemers kan worden gevrijwaard binnen de Europese context. Ik verwijs daarvoor uiteraard naar de Europese Dienstenrichtlijn en de richtlijn inzake beroepskwalificaties.

Het huidige voorstel rond de module bedrijfsbeheer is er gekomen op vraag van de stakeholders ondernemend onderwijs zelf. Ik denk dat daarmee al heel wat

vragen zijn beantwoord. Het onderwijs staat er dus mee achter. De stakeholders ondernemend onderwijs zijn verzameld in het forum ondernemend hoger onderwijs. Zij hebben in april van dit jaar aan mijn kabinet gevraagd of het mogelijk was om op korte termijn met een oplossing te komen voor het attest bedrijfsbeheer. Ik heb door het Agentschap Ondernemen laten bekijken wat de mogelijkheden zijn. Mijn vraag was of we binnen het huidige wettelijke kader zonder wetwijzigingen te moeten doen een aanpassing konden doen.

Volgens de informatie die ik kreeg van mijn administratie, kunnen we die module bedrijfsbeheer invoeren zonder wetwijzigingen. Dat is een belangrijk aspect: we kunnen op die manier de drempel voor student-ondernemers verder wegnemen. We moeten daarvoor niet wachten op de grondigere hervorming van het attest, die ik, zoals aangegeven, zal doen na overleg met de stakeholders en samen met de stakeholders. Ik kan er dus al mee starten.

Mevrouw Turan, u vraagt of we het anders zouden doen voor micro-ondernemingen. Ik denk het niet. Ik zou dat niet doen. Ik ken weinig ondernemers die meteen starten met vijfhonderd man. Dat kan natuurlijk, bijvoorbeeld bij buitenlandse investeringen. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

Ik heb u goed begrepen, maar ik zou het niet doen. Ik ben open in het overleg met de stakeholders om te zien wat eruit komt. Dan zullen we wel verder kijken.

Uiteraard heb ik dat voorstel opgenomen met de minister van Onderwijs. Wij hebben al vaker contacten gehad over ondernemend onderwijs. Het wegnemen van administratieve drempels is voor beiden belangrijk. Dit voorstel is ook met haar opgenomen. Nu ik weet dat we binnen het huidige wettelijke kader voorstellen kunnen doen, zal ik dat ook met haar verder opnemen.

Welke stappen moeten er nog worden ondernomen? Op het vlak van regelgeving moeten er geen stappen worden ondernomen, maar welke stappen dan wel? De hogescholen en universiteiten stellen zelf hun leerprogramma's samen. Die leerprogramma's dienen afgestemd te zijn op het wettelijke programma inzake basis-kennis bedrijfsbeheer. Het is vervolgens aan de minister bevoegd voor de economie, aan mij dus, om de conformiteit van de cursus met het wettelijk bepaalde leerprogramma te bevestigen. Als dat is bevestigd, geeft het getuigschrift waaruit blijkt dat de student de cursus met vrucht gevolgd heeft, toegang tot het ondernemerschap. Het is dus aan de onderwijsinstellingen om binnen het bestaande wetgevende kader een specifieke module in te lassen. Als de student dan slaagt, kunnen de hogescholen en universiteiten dat getuigschrift afleveren en kan de student als ondernemer aan de slag gaan.

Ik moet geen initiatief ten aanzien van de universiteiten en de hogescholen nemen. Aangezien ze hier zelf om hebben gevraagd, ga ik er evenwel van uit dat dit snel kan gebeuren.

Tijdens de recente meeting van het Forum Ondernemend Hoger Onderwijs is de mogelijkheid toegelicht. Zoals ik net heb verklaard, is toen ook toegelicht wat zou moeten gebeuren. Ik heb gevraagd of dit op korte termijn zou moeten worden gerealiseerd. Dit zal afhankelijk zijn van de snelheid waarmee de universiteiten en de hogescholen een aan de wettelijke voorwaarden beantwoordend leerplan voorleggen en de snelheid waarmee de administratie de conformiteit hiervan kan controleren. Daarna kunnen we effectief van start gaan. Ik hoop dat dit in het tweede semester van het volgend academiejaar zal gebeuren.

Ik heb al toegelicht hoe de onderwijsinstellingen hier zelf tegenover staan. Ze hebben dit zelf gesignaleerd. We hebben de signalen en de individuele initiatieven gebundeld en geconcretiseerd.

Tot slot wil ik nog even ingaan op de andere ideeën om het studenten-ondernemerschap aantrekkelijk te maken. Er zijn natuurlijk al heel wat initiatieven genomen. Ik denk dan aan de Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo) of aan de Stichting Onderwijs en Ondernemen, die proberen studenten van alle leeftijden warm te maken voor het ondernemerschap. Niet zo lang geleden heb ik een meeting in Walibi bijgewoond. Daar waren 2500 jongeren aanwezig die, elk op hun eigen niveau, aan initiatieven van Vlajo, waaronder wedstrijden, hadden deelgenomen. Daar zitten goede zaken bij. Daarnaast zijn er tal van brugprojecten in verband met het ondernemend onderwijs die studenten een duwtje in de rug kunnen geven. Die projecten bieden hen een netwerk aan. De jongeren krijgen de kans hun ideeën voor ervaren ondernemers te pitchen en dergelijke.

Ik zal het belang van het beleid omtrent ondernemend onderwijs in de toekomst zeker verder uitdiepen. Een ondernemend onderwijs brengt een positieve beeldvorming met zich mee. We moeten dit in de toekomst voortzetten. Zeker wat de beeldvorming betreft, moeten we initiatieven ontwikkelen. Het ondernemend onderwijs zal hier een onderdeel van vormen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het initiatief komt tegemoet aan een reële vraag op het werkveld. Die ruimere oefening omvat een stakeholdersoverleg. Ik veronderstel dat het gaat om een overleg met de onderwijspartners en met de partners uit de ondernemerswereld. Op die manier wordt het ruime werkveld hierbij betrokken. Beschikt u al over een timing in verband met die ruime oefening? U hebt verklaard dat het stakeholdersoverleg in de loop van het najaar zal plaatsvinden. Is het dan de bedoeling om tegen het begin van 2016 met een nieuw voorstel of kader voor de dag te komen? Kunt u hier al een antwoord op geven? Ik zie in elk geval dat u enthousiast bent.

Het is belangrijk dat de hele regelgeving betreffende de toegang tot het beroep en de kennis van bedrijfsbeheer niet als een drempel wordt benaderd. Het moet een instrument zijn om kwaliteit van het ondernemerschap te verbeteren en te versterken. Er wordt te gauw gesuggereerd dit gewoonweg af te schaffen. Vrijheid, blijheid. Laat duizend bloemen bloeien. Ondertussen is echter bewezen dat het in het belang van onze economie en van de betrokkenen zelf is dat we startende ondernemers wapenen voor het traject dat ze moeten afleggen. We moeten hen wapenen met een opleiding die niet als een drempel of als een administratieve overlast kan worden gepercipieerd. De opleiding moet de betrokken ondernemers effectief versterken. De opleiding moet hen kennis bijbrengen. Als dit de focus van de oefening is, geniet u onze volle steun.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik zal vooral het door u naar voren gebracht begrip omtrent ondernemend onderwijs onthouden. Met dat positief beeld zullen we in de toekomst vermoedelijk veel kunnen doen. Ik denk dan onder meer aan de media, zoals de VRT. Op die manier zullen we met betrekking tot het ondernemend onderwijs echt een tandje kunnen bijsteken. We zullen hier heel concreet mee kunnen werken.

Mevrouw Turan, mijn zoon heeft zelf een leercontract. Hij is podiumtechnicus. Gedurende vier dagen werkt hij in een bedrijf, de vijfde dag van de week volgt hij les bij SYNTRA. Daar volgt hij onder meer een module bedrijfsbeheer. Ik vind niet dat die module op een te hoog niveau staat. Die module is gepast. We kunnen geen onderscheid maken tussen de mensen die een moeilijker of een eenvoudiger module moeten volgen. Eigenlijk zou dat toch moeten gebeuren. Het gaat immers ook om het tegengaan van het faillissementsrisico.

Ik geef een eenvoudig voorbeeld. De leerlingen moeten een bedrijfsplan opstellen. Ze gebruiken daarvoor een webtool. Ik heb mijn zoon gevraagd wat hij wil doen. Hij heeft geantwoord dat hij een café wil openen. Volgens mij dromen veel 18- tot 20-jarigen daarvan. Ik heb hem gevraagd te beginnen rekenen. Hij heeft ingevoerd hoeveel pinten hij zal verkopen, hoeveel glazen gin hij zal verkopen, hoeveel mensen hij nodig zal hebben en welke prijzen hij zal aanrekenen. Hij wil zelfs een DJ. Ik vind die webtool fantastisch. Onderaan is het resultaat roodgekleurd. Volgens die gegevens zou hij bankroet gaan. Op dat ogenblik is hij beginnen nadenken. De prijzen waren te hoog. Het ging niet met zo veel mensen. Hij zou voor minder openingsuren moeten kiezen. De webtool, een onderdeel van de module bedrijfsbeheer voor mensen met een leercontract, is zeer goed en opent die jonge mensen de ogen. Soms willen ze wild en onbesuisd hun droom realiseren. Volgens mij zou het onderscheid tussen micro-ondernemingen en grote ondernemingen geen goede zaak zijn.

Over de andere punten hebben we het op 11 juni 2015 uitvoerig gehad. Ik zal mijn opmerkingen over de fiscale en sociale pijlers en over de bestaande statuten in het hoger onderwijs niet herhalen. Iedereen kan dat in het verslag nalezen.

De universiteiten nemen nu al initiatieven. Die initiatieven moeten worden voortgezet. Dat kan in een ondernemend onderwijs passen. Het imago dat een hogeschool door middel van een demonstratie kan opbouwen, kan tot meer bekendheid leiden. Indien daar kenbaarheid aan wordt gegeven, kunnen studenten die zin hebben om te ondernemen, net kiezen voor die hogeschool in plaats van voor een hogeschool die op dat vlak minder doet.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Collega Gryffroy, uw zoon beseft niet hoeveel 'sjans' hij heeft dat hij een vader heeft die het allemaal begrijpt en met hem die tool kan doorlopen. Uw zoon heeft heel veel 'sjans'. Maar veel gezinnen worstelen met een digitale gap. Sommigen hebben een taalprobleem, en niet iedereen begrijpt het goed. Als de overheid iets aanbiedt, moet iedereen de kans krijgen om op het aanbod in te gaan, ook wie zo'n vader of een laptop niet in huis heeft.

Minister, ik wil uw mening vragen. De organisatie microStart sprak me aan. Zou het geen goed idee zijn om die organisatie als stakeholder mee te nemen? We moeten kijken naar de werkelijkheid. Sommige mensen willen gewoon een night job opstarten, om niet ten laste te zijn van de samenleving en om voor hun broodwinning te kunnen zorgen. Ze willen ondernemen uit noodzaak. We moeten zorgen voor begeleiding, zodat ze kunnen ondernemen. Het is niet omdat hun taalgebruik gebrekkig is dat ze slecht zullen ondernemen. En het omgekeerde is ook waar, zo niet zouden we niet zo veel faillissementen hebben. Bij het organiseren van de stakeholders is dat toch een aandachtspunt.

Minister Philippe Muyters: Ik hoor geen tegenstelling tussen wat u zegt en wat ik op uw vraag heb geantwoord. Wat de timing betreft, is het zo dat we niet weten hoe diep we zullen gaan. Het is echt de bedoeling om ervoor te zorgen dat er geen drempels worden opgetrokken, mevrouw Turan. We willen wel hulp aanbieden, wat de kans op slagen moet vergroten. Dat is de uitdaging. We moeten de tijd nemen om dit grondig aan te pakken en ook te evalueren.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Ik heb er nooit bij stilgestaan, maar in de ons omringende landen bestaat zoiets als bedrijfsbeheer blijkbaar niet. In Nederland bestaat dat bijvoorbeeld niet. Toch zijn daar niet meer faillissementen dan bij ons. Deze grondige hervorming biedt een kans om eens na te denken over de vraag of we daar wel voor kiezen.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Wat dat laatste betreft, toch dit. We moeten consequent zijn. Enkele maanden terug is hierover een vraag gesteld.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Ik stel gewoon de vraag.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): In de commissie is enkele maanden terug dezelfde vraag gesteld, naar aanleiding van de vaststelling dat er te veel faillissementen zijn. Toen werd de vraag gesteld of we niet te weinig doen met de module bedrijfsbeheer. We moeten toch consequent zijn. Ik onthoud vooral het positieve: ondernemend onderwijs is een leuk begrip. We kunnen daar meer mee doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van het Fonds Vlaanderen-Internationaal – 2533 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, studies tonen aan dat ondernemingen die internationaal actief zijn sterker kunnen groeien. Dat is evident, want onze economie is niet langer een lokale maar een internationale economie, en dat is steeds meer het geval. Ook is het zo dat bedrijven die worden blootgesteld aan buitenlandse concurrentie daardoor vaak worden opgetild en dat dit voor betere resultaten zorgt. Het Fonds Vlaanderen-Internationaal (FVI) verstrekt financiering in de vorm van kapitaal of leningen ter ondersteuning van de buitenlandse expansie van ondernemingen. Minister, gisteren zei u in de plenaire vergadering dat het Vlaams overheidsinstrumentarium ingezet moet worden waar de markt faalt. Het FVI is daartoe opgericht, want er is gebleken dat Vlaamse bedrijven het vaak moeilijk hebben om die buitenlandse expansie te realiseren. De doelstelling is dus erg nobel, en we ondersteunen die volledig.

Het FVI werd in de schoot van PMV opgericht, wat ook vrij logisch is. Het FVI wordt beheerd als een afzonderlijk investeringsfonds. De voorbije jaren heeft PMV een clusterwerking ingevoerd, waarbij de activiteiten van de Groeimezzanine en het FVI werden samengevoegd in de zogenaamde cluster 'Groeifinanciering'. De middelen van het FVI zijn afkomstig van de Vlaamse overheid en worden toegekend dankzij een kapitaalsverhoging bij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) zelf. In totaal werd reeds 25 miljoen euro toegekend aan het FVI. In antwoord op mijn schriftelijke vraag van eind maart vroeg ik naar meer informatie over de investeringen van het FVI.

In totaal investeerde het FVI sinds de opstart in 20 bedrijven, goed voor 18,2 miljoen euro via 39 investeringen – 20 initiële investeringen en 19 vervolginvesteringen. Van die 39 investeringen werden inmiddels 9 exits gerealiseerd, met helaas een totale gerealiseerde minwaarde van 2,4 miljoen euro. Bij 4 exits ging de investering volledig of bijna volledig verloren. Momenteel heeft het FVI nog 11 bedrijven in portefeuille. Voor 7 ervan moesten reeds gedeeltelijke afschrijvingen worden geboekt. In 5 gevallen werd de investering voor 100 procent afgeschreven door het faillissement of aanzienlijke moeilijkheden. Van de 20 investeringen zijn er 8 dossiers waarvan de investering volledig verloren is gegaan of waarvan het volledige verlies zeer waarschijnlijk is. De cijfers zijn dus niet erg positief.

Ik heb volgende vragen. Van de 20 investeringen zijn er 8 dossiers waarvan de investering volledig verloren is gegaan of waarvan volledig verlies zeer waarschijnlijk is. In totaal werd voor 2,4 miljoen euro aan minwaarden gerealiseerd en werd voor 2,9 miljoen euro aan investeringen afgeschreven.

Hoe evalueert u die resultaten? Zijn er volgens u bijstellingen nodig inzake de dossierselectie, de investeringscriteria, de dossieropvolging et cetera? Het is een open vraag. Als er zoveel slechte of negatieve resultaten zijn, heeft het dan te maken met de manier waarop de bedrijven geselecteerd, opgevolgd, aangestuurd en zo meer werden? Ik weet het niet, maar ik wil graag uw inzichten daarover kennen.

Aan de basis van de oprichting van het FVI lag de vaststelling dat Vlaamse ondernemingen vaak moeilijkheden ondervonden om een financiering te krijgen. Hebt u er zicht op of die situatie aan het veranderen is? Ondertussen verkeren de financiële markten in een andere situatie dan toen het fonds werd opgericht. Zo liggen de rentevoeten momenteel veel lager, want interessanter kan zijn. Hebt u, na het overleg dat u geregeld hebt met de bankensector, indicaties dat daar verandering in optreedt?

Sinds 2008 investeerde het FVI in een twintigtal bedrijven. Hoe evalueert u de impact van het FVI, gelet op enerzijds de omvang van de doelgroep – dus het aantal bedrijven dat mogelijk wil investeren in het buitenland en dan die twintig bedrijven daarin – en anderzijds de situatie op de kredietmarkt voor de financiering van buitenlandse investeringen?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Dit is een interessante vraag van de collega. Ik wil twee details aanstippen. Eerst en vooral moeten we zeer goed beseffen dat we inderdaad met een vehikel zitten dat specifiek is opgericht om enerzijds risicokapitaal te verschaffen en anderzijds bewust de 'gap' die de bancaire sector daar laat, in te vullen. Evident heb je dan een risico, dat anders ligt dan bij andere producten die je kunt aanbieden. Ik denk dat het nuttig is om te gaan vergelijken. Als je benchmarkt, benchmark je het best met gelijkaardige vehikels, om te zien of we het hier nu beter of slechter doen.

De heer Schiltz verwees terecht naar het element van de rente. Er is vandaag effectief meer kapitaal op de markt, ook door het beleid van de Europese Centrale Bank. Maar de beoordelingscriteria door de financiële instellingen volgen vaak die lijn niet. De beschikbaarheid van kapitaal heeft niet noodzakelijk een lineair verband met de beoordelingscriteria die de financiële sector hanteert.

Ik ben ervan overtuigd dat het Vlaamse overheidsinstrumentarium in zijn brede zin dossiers van bedrijven heel rigoureuus bekijkt. De vraag is dan of dat bij aanvang is, dan wel of er een periodieke evaluatie en desgevallend bijsturing is. Want je kunt natuurlijk in een situatie zitten die een positieve beoordeling geeft bij de opstart van een project, maar zes maanden later kan de wereld er bij wijze van spreken helemaal anders uitzien. Als je op dat moment geen bijstellingen hebt in de ene of de andere richting, zit je wel mogelijk in een doodlopende straat, die tot een groot aantal falingen leidt bij dit soort projecten. Ik pleit dan ook voor een doorgedreven hands-on-aanpak vanuit de Vlaamse overheid en zijn instrumentarium.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Het is inderdaad een interessante vraag. Ik ben ook blij met de manier waarop ze gesteld wordt. Als er wat slechtere cijfers zijn rond het verschafte risicokapitaal vanuit de Vlaamse overheid, is er al te vaak een wat paniekerige ondertoon. Dat is hier vandaag niet het geval, wat bijzonder positief is.

Het is niet de eerste keer dat er rond risicokapitaal dat via PMV is verstrekt, een aantal cijfers zijn waar bedenkingen bij te maken zijn. Ook bij ARKImedes was

dat het geval. Een van de conclusies die toen is getrokken, was dat men zou inzetten op een versterkte begeleiding van het management van de betrokken bedrijven. Is dat ook hier het geval? Hoe ziet die begeleiding er vandaag uit? Kunnen we daar inderdaad een tandje bij steken, zodat in de toekomst ook hier de kwaliteit van het ondernemerschap gegarandeerd kan worden?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Ook ik sluit me aan bij de interessante vraag van collega Schiltz. Ik vermoed dat het antwoord van de minister zal zijn dat het geheel van PMV geëvalueerd zal worden. Op 11 maart 2015 heeft de minister namelijk aangehaald: "We moeten vermijden dat we een maatregel nemen als het gros van de bedrijven die investering of die kredietverlening toch wel zouden hebben gekregen, ook zonder steun van de overheid. Dan kun je een maatregel soms beter niet nemen." Dat is eigenlijk een opmerking rond marktfalen.

In die context verwijs ik ook naar de SAFE-enquête (Survey on the Access to Finance of Enterprises) van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB is in alle Europese landen gaan onderzoeken hoe gemakkelijk of moeilijk het voor kmo's is om aan kredieten te geraken. Er werden ongeveer achthonderd bedrijven bevestigd en er werd ook vergeleken met de andere EU-landen. België scoort met 40,5 procent het hoogst inzake kmo's die een lening hebben aangevraagd en doet daarmee beter dan het gemiddelde van de eurozone en de buurlanden. De landen die geen lening aanvroegen, deden dat meestal omdat ze voldoende interne fondsen hadden. De vrees om afgekeurd te worden, werd in België slechts in geringe mate aangegeven als reden voor het niet aanvragen van een lening.

Ook belangrijk is dat de kredietaanvragen bovendien in 86 procent van de gevallen gedeeltelijk of volledig werden goedgekeurd. Daarmee scoren we opnieuw boven het gemiddelde van de eurozone en de buurlanden. De enige uitzondering zijn de micro-ondernemingen. Die hebben het het moeilijkst. Dat brengt mij bij mijn bijkomende vraag, minister. Als u dan toch een evaluatie doet, moeten we ons, ook in het kader van het marktfalen, misschien beter ook focussen op de micro-ondernemingen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, dit zijn interessante vragen, die wat meer uitleg vragen over wat we doen rond de evaluatie. Laat mij beginnen met een paar positieve elementen, die nog niet echt naar voren zijn gekomen. Zo is er al voor 1,4 miljoen euro aan interesten ontvangen. We hebben ook twee succesvolle exits gehad, die ongeveer 2,8 miljoen euro aan meerwaarden met zich mee hebben gebracht. Maar die 1,4 en 2,8 miljoen euro waren niet voldoende om de verwachte minwaarden te compenseren, daar hebt u gelijk in.

Dat valt voor een deel te verklaren door het feit dat we kapitaal nemen bij jonge bedrijven en nieuwe projecten in het buitenland, waardoor het risicoprofiel automatisch wat hoger ligt. Daarnaast heeft de crisis ook een impact gehad op het rendement van het fonds. Ook bij de vele private equity-fondsen zie je een slecht rendement in die periode.

Ik wil ook opmerken dat in het fonds een aantal bedrijven zitten waarvan wij verwachten dat er nog een meerwaardepotentieel is bij exit en dat we ook een aantal leningen hebben lopen aan mature bedrijven waarvan we zeker zijn dat ze zowel de terugbetaling als de interestbetaling zullen kunnen doen. Je moet dat dus op iets langere termijn zien, wat niet wil zeggen dat het evident is om hier het risico uit te sluiten. De bedoeling is net dat het hoge risico voor een stuk vanuit de overheid wordt meegenomen.

Als we kijken naar het investeringsengagement, zitten we aan 75 procent van de beschikbare middelen die zijn aangewend. Dan houd ik geen rekening met bijkomende financieringen vanuit andere PMV-instrumenten, zoals Groeimezzanine of Vinnof. Rekening houdend met de verminderde dealflow, onder meer door de crisis, is dit niet het verhoopte, maar toch een aanvaardbaar volume.

De heer Van Malderen, maar ook de heren Gryffroy en Bothuyne, hebben ook gevraagd naar de opvolging en dergelijke. Als het over kapitaal gaat, dan komen er gewoonlijk bestuurders in de vennootschap. Gaat het over een lening, dan is er altijd een investeringsmanager die het bedrijf dan opvolgt.

Wat de vraag over de bijsturingen en dergelijke betreft, verwijs ik naar wat ik gisteren al heb gezegd in de plenaire vergadering. We maken een oefening met betrekking tot het herpositioneren van alle instrumenten. Onze doelstelling ter zake is het inzetten van het instrumentarium op die financieringsfases van de Vlaamse ondernemingen waarin de markt onvoldoende de noden lenigt die er leven. Er wordt een voorstel uitgewerkt, waarbij we op korte termijn een aantal quick wins willen realiseren door instrumenten te bundelen en overlappings weg te werken. Die heb je immers wel. Ik kom daar straks nog op terug. Vervolgens zullen we de resterende instrumenten gefaseerd en thematisch evalueren. In dat proces wordt gekeken naar de performance van de PMV-instrumenten, maar ook naar de aanpak van buitenlandse gelijkaardige staatsfondsen voor dezelfde problematiek.

Ook de communicatiestrategie is voor mij essentieel in die oefening. Ik denk dat we die moeten aanpassen. Vroeger was die misschien te veel gebaseerd op het instrumentarium: men communiceerde over TINA (Transformatie, Innovatie en Acceleratie), Vinnof, KidsInvest en dergelijke meer. Vandaag is het zo dat sommige ondernemingen de indruk hebben dat het allemaal complex is. Ik denk dat we dat moeten omdraaien en moeten komen tot een eenvoudig waardevoorstel in functie van de ondernemingen. Het Fonds Vlaanderen-Internationaal zal binnen die net geschetste oefening uiteraard ook worden geëvalueerd, en dan zullen we bekijken of er bijsturingen ter zake nodig zijn.

Ik heb de indruk dat er toch een positieve evolutie is als het gaat over de bankfinanciering van groeiprojecten, ook buitenlandse. Mijnheer Gryffroy, u hebt ter zake een aantal cijfers genoemd. We zien echter dat er soms toch een aantal belemmeringen zijn, zoals problemen in verband met de vestiging van buitenlandse zekerheden of onzekerheid in verband met de lokale wetgeving, waardoor banken soms toch weigerachtig zijn om de volledige financieringsbehoefte in dergelijke dossiers in te vullen. Daardoor is er vaak behoefte aan een eigen inbreng van de ondernemers, aan een inbreng van extern risicokapitaal, aan een versteviging van de balans via een achtergestelde lening of aan een waarborg ter ondersteuning van de bankfinanciering. De vraag welke rol daarin is weggelegd voor PMV is, zoals aangehaald, onderdeel van die evaluatie die gaande is.

Die investering in twintig bedrijven door het Fonds Vlaanderen-Internationaal is maar één onderdeel van de diverse financieringsoplossingen van PMV om de internationalisering van de Vlaamse kmo's mogelijk te maken. Dat wijst nog eens op de noodzaak van die oefening. We hebben dan ook aan PMV de vraag gesteld om de additionaliteit, de impact van het fonds te evalueren, samen met die andere instrumenten, zodat we in de toekomst duidelijkheid krijgen over de vraag welke instrumenten voor eenzelfde doel worden ingezet, en we ter zake kunnen vereenvoudigen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Vooral dat laatste punt vind ik bijzonder interessant, omdat dat natuurlijk extreem relevant is: welke impact heeft het fonds, in welke mate

dragen we bij of kunnen we met dit fonds dingen doen die anders niet zouden kunnen worden gerealiseerd? Het is ook goed dat u aanhaalt dat PMV haar hele structuur zal bekijken, en niet alleen dit fonds. Mijnheer Van Malderen, u hebt onmiddellijk mijn doemberichten, hoewel dat niet zo was bedoeld, genuanceerd. Minister, u hebt dat ook gedaan. Natuurlijk is het risicokapitaal. Dat is evident. Daarom reken ik u daar zeker niet op af. U bent niet degene die daar bestuurt, maar u bent natuurlijk wel de bevoegde minister. Dat begrijp ik, en dat aanvaard ik ook. Dat lijkt me niet het probleem. Als de selectie en de begeleiding goed zijn gebeurd, maar het door externe omstandigheden toch misloopt, dan is dat zo. Dat is een risico dat we moeten nemen.

Anderzijds heb ik toch nog een bijkomende nuancering. In tegenstelling tot Vinnof, dat zaai kapitaal verstrekt en waar het risico nog veel groter is, gaat het in dit geval over bedrijven die toch al hebben bewezen dat ze een gedegen cashflow hebben. In die zin is het risico niet dat men het probeert met iets dat veelbelovend lijkt. Dat zijn al bestaande bedrijven, zodat we er toch op kunnen rekenen dat er binnen afzienbare tijd resultaten kunnen worden geboekt.

We zullen bij die evaluatie dus ook moeten bekijken, zoals u hebt aangehaald, welke de nog de verwachten meerwaarden zijn nu de economische crisis toch een klein beetje getemperd raakt en de bedrijven die nog robuust zijn, ook opnieuw zullen kunnen groeien. Dat lijkt me zeker een element dat we aan de positieve kant van de balans mogen toevoegen.

Het zal dan vooral wachten zijn op de evaluatie die PMV maakt, om dan ook te bekijken hoe in het geheel van het instrumentarium een en ander kan worden herschikt.

U hebt vermeld, en collega Gryffroy heeft er ook op gealludeerd, dat de mogelijkheid bestaat, als er kapitaal wordt verstrekt, om waarnemers of een bestuurder aan te duiden. Ik heb niet helemaal begrepen in welke mate daarvan gebruik wordt gemaakt, of we zo sterk de vinger aan de pols houden. Blijkbaar gebeurt dat zo.

Verder verwijs ik naar een studie van maart 2008 van Flanders DC en Vlerick Business School getiteld 'The Internationalization of Small and Medium-Sized Enterprises'. Daarin wordt aangegeven dat een groot deel van onze Vlaamse kmo's eigenlijk nog nooit heeft overwogen te internationaliseren. Dat wijst erop dat er nog wel een enorm onontgonnen potentieel is. Ik ben mijn vraagstelling begonnen met erop te wijzen dat net het richten van de blik op de internationale markt ervoor kan zorgen dat bedrijven robuuster zijn, dat ze hun concurrentiepeil verhogen, dat ze dus scherper en performanter werken. Minister, hoe evalueert u dat onontgonnen potentieel? In welke mate kunnen de aangehaalde fondsen en de aangehaalde evaluaties en bijsturingen dat misschien ook mee verhelpen, zodat onze kmo's meer naar de internationale markten kunnen worden gebracht? Dat daar nog wel belangrijke winsten te boeken zijn, was trouwens ook een advies dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ons heeft gegeven.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): De heer Schiltz heeft het al aangehaald: ik had inderdaad een vraag gesteld over de begeleiding. Minister, u hebt geantwoord bestuurders te sturen als er sprake is van participatie, en als er leningen zijn, is er een casemanager die dat volgt. Wordt dat aangestuurd? Ik bedoel dat niet in die zin dat er zoiets als een standaard handboek is. Ik kan me echter voorstellen dat je bepaalde knipperlichten toch wel beter herkent als je weet dat ze op een andere plaats ook al zijn waargenomen. Is er terugkoppeling ter zake, wordt dat aangestuurd of zitten die bestuurders daar bij wijze van spreken namens zichzelf, in volledige vrijheid? Voor alle duidelijkheid, ik pleit niet voor eenheidsworst. Dat stellen zou de waarheid geweld aandoen. Het lijkt me echter

dat een sturing, enige stroomlijning van de aanpak en lessen trekken uit het verleden wel raadzaam zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Voor alle duidelijkheid, in de cijfers die ik heb gegeven, wordt er geen onderscheid gemaakt tussen kmo-investeringen enkel voor het binnenland en investeringen voor het buitenland. Ik denk echter wel dat ze een tendens geven. Blijkbaar zijn er nog altijd meer problemen te vinden bij micro-ondernemingen. Zoals de heer Schiltz zegt, moet de overheid niet interveniëren als een bedrijf zichzelf kan runnen, maar enkel in het kader van marktfalen. Dat onthoud ik vooral.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Wat die opvolging betreft, als een bedrijf een beroep doet op PMV, dan zijn er investeringscomités, waarin ook externen zetelen, dus mensen die niet van PMV zijn. Voor een dossier wordt er dan altijd een investmentmanager aangesteld. Soms is dat met participatie, als het gaat over kapitaal. Is er sprake van een lening, dan is er ook iemand van PMV die dat volgt. Die heeft dan ook richtlijnen die worden gevolgd. De investmentmanager rapporteert ook regelmatig aan dat comité over de stand van zaken, zodat dit up-to-date wordt gehouden.

U had een vraag over groei. In een van mijn vorige jobs hadden we daarover een formule gemaakt. We zeiden toen dat E gelijk is aan TI^2 . Je moet excellent zijn in talent, innoveren en internationaal ondernemen. Ik maak er ondertussen T^2I^2 van, omdat ik denk dat teamwork ook belangrijk is in dat geheel. Je moet durven samenwerken met andere bedrijven, hogescholen en universiteiten.

U vroeg wat we dan moeten doen naar groei toe. Moeten we daarop geen focus leggen? Vorige week heb ik een eerste aanzet gegeven om de kmo-portefeuille te hervormen en te vereenvoudigen. In de onderste laag komt de filosofie van de kwaliteitsverhoging van een bedrijf en in de tweede laag ga je naar groei-subsidies, groei-ondersteuning. Die elementen van E is gelijk aan T^2I^2 zitten daar dan zeker in. De bedrijven die iets extra willen doen naar talent toe, wat natuurlijk vooral in de basis kmo-portefeuille zit, maar ook naar innoveren en internationaal ondernemen, waarbij het risico groter is, zullen dan ook steun kunnen krijgen. Dat is in uitwerking.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, dat zijn veelbelovende vooruitzichten. We kijken er dan ook naar uit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over overheids-participaties en economisch overheidsinstrumentarium – 2591 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft inderdaad betrekking op de strategie en de toekomstvisie van uzelf en de Vlaamse Regering op overheidsparticipaties en het economisch overheidsinstrumentarium. Het lijkt mij goed om een algemeen beeld te krijgen van waar we

staan en vooral van waar we naartoe gaan. We hebben gisteren in de plenaire vergadering al de kans gehad om in te gaan op een deelaspect, namelijk de toekomst van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv). Uiteraard is er een pak meer waarover we van gedachten kunnen wisselen. Het lijkt mij vooral belangrijk dat we de samenhang tussen een en ander proberen te bewaken. In de vraag om uitleg van de heer Schiltz kwam daarnet trouwens ook al een deel van het antwoord op deze vraag naar voren. Los van alle interessante deelvragen lijkt het mij echt wel belangrijk om te weten waar u naartoe gaat en vooral hoe dat dan concreet in zijn werk dient te gaan en hoe een en ander in elkaar past.

Het is zo dat het regeerakkoord heel terecht ruime aandacht besteedt aan dit economisch overheidsinstrumentarium en de participaties van de Vlaamse overheid. U hebt het in het regeerakkoord over optimaliseren, het creëren van efficiëntiewinsten, synergieën, het vermijden van meervoudige subsidiëring, de meerwaarde die dient te worden gerealiseerd. Dat zijn eigenlijk allemaal nogal sociaal wenselijke doelstellingen. Ik bedoel daarmee dat het moeilijk is om het tegendeel te gaan beweren. De vraag is welke concrete acties men koppelt aan die – relatief generieke, als ik dat mag zeggen – doelstellingen.

Daarover vonden we een aantal acties terug: het volstorten van de kapitaalsverhoging bij ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), de uitbreiding van de SOFI-fondsen (Strategisch Overlegforum Financiën), evaluatie van het TINA-fonds (Transformatie, Innovatie en Acceleratie), opvolging van de impact van Basel-III met betrekking tot Gigarant, de uitbouw van een sterk Vlaams Participatiefonds, het aantrekkelijker maken van de Winwinlening en de heroriëntatie van de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM).

Ook in uw beleidsnota vinden we een aantal doelstellingen terug rond die uitbouw van een Vlaams Participatiefonds en de participaties vanuit PMV en LRM. Ook staat daarin de ambitie om drempels weg te werken in het overheidsinstrumentarium.

Gisteren konden we al ingaan op Gimv. We konden noteren dat u zegt dat Gimv in dit plaatje geen prominente rol meer inneemt. De vraag is: als men ervoor opteert om Gimv op een andere manier te benaderen, is dat via het laten verwateren van het bestaande aandeel? Gaan we dat activeren, verkopen? Komt er een herbestemming van die middelen? Is dat gewoon een budgettaire operatie of zullen we de vrijgekomen middelen gebruiken om andere instrumenten te versterken, bijvoorbeeld dat Vlaams Participatiefonds?

Het is passend dat het parlement kennis kan nemen van de oriëntaties die u neemt, net zoals het aangewezen is dat we kennis kunnen nemen van een algemene strategie met betrekking tot participaties.

Minister, kunt u toelichting geven met betrekking tot de ontwikkelingen binnen de participaties die de Vlaamse overheid heeft binnen de diverse constructies? Welke acties werden reeds genomen? Welke initiatieven plant u en welke timing stelt u voorop?

Kunt u toelichting geven met betrekking tot de hervormingsplannen van de Vlaamse Regering binnen het economische overheidsinstrumentarium?

Kunt u toelichting geven bij de door de Vlaamse Regering gehanteerde strategie met betrekking tot Gimv? Welke operationele stappen neemt de Vlaamse Regering ter uitvoering van het regeerakkoord, zeker aangezien het voorstel van decreet van de meerderheid gisteren is goedgekeurd? De timing en de actualiteitswaarde van de laatste vraag kon moeilijk beter. Wij hebben tegengestemd, maar er is een nieuw decreet dat u toelaat, om mijnheer Gryffroy te citeren, "om grendels weg te

nemen". Minister, hoe zult u daarmee omgaan? Hoe zult u de vrijheid die het parlement u heeft gegeven, aanwenden?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, we hebben deze problematiek al voor een deel aangesneden in de plenaire vergadering. Het is een thema dat regelmatig terugkomt. Dat is niet toevallig, want het is een van de kernpunten van het economische beleid van de Vlaamse Regering.

Ik deel een aantal vaststellingen met de heer Van Malderen, maar ik wil ook een aantal andere elementen aanstippen. Ikzelf en onze fractie hebben uw beleidsnota onthaald met enthousiasme. Het advies van de SERV spreekt van een onontwarbaar kluwen. Een aantal initiatieven overlappen, zoals we daarnet hebben besproken met het Fonds Vlaanderen-Internationaal. Er is soms een vraag naar additionaliteit. Grijpen we altijd in met die instrumenten wanneer er marktfalen is? Komen we daarbij soms niet iets te ver op het terrein van de markt? Dat zijn zeer nobele initiatieven of doelstellingen.

U hebt al een aantal elementen aangegeven bij verschillende deelvragen, zoals bij de vorige vraag en gisteren in het debat over de Gimv.

Mijn vraag is generiek: wat is de stand van zaken? Kunt u al een aantal insteken geven en een tipje van de sluier oplichten? In welke richting beweegt de evaluatie en de hertekening van het instrumentarium? Zal PMV de kapstok, de backbone worden waarrond alles zal worden gekoppeld? Wordt het afgeslankt? Worden een aantal delen in elkaar ingekanteld? Hoe verhoudt het zich tot andere beleidsdomeinen, zoals innovatiekapitaal en dergelijke?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Het belang van het economische overheidsinstrumentarium kan niet worden onderschat. Het is heel belangrijk in het kader van het economische beleid. Ik denk dat daarin de grootste hefboomen zitten, nog veel meer dan in de steun die via het Hermesfonds aan ondernemingen wordt toebedeeld. Het is belangrijk om hierover een debat te voeren. We hebben daarop gisteren eigenlijk al een voorafname gedaan. In het kader van de andere vragen om uitleg hebt u daarover ook al gesproken.

Minister, de evaluatie is aan de gang. Ik heb al eerder vragen om uitleg gesteld over dit onderwerp. Ik heb het onder meer over Transformatie, Innovatie en Acceleratie (TINA) gehad. U hebt hierop geantwoord dat de evaluatie in 2015 klaar zou zijn. Zal TINA deel uitmaken van de grote evaluatie van de PMV? U knikt bevestigend. Ik neem aan dat u dan ook een stand van zaken in verband met die evaluatie en die doorlichting kunt geven.

Ik ben er hoe dan ook van overtuigd dat bepaalde zaken efficiënter kunnen worden georganiseerd. Een afslanking is zelfs aan de orde. Dit mag echter geen verschraving van het instrumentarium inhouden. Het huidige instrumentarium, zoals het nu in de schoot van de PMV en van de LRM bestaat, heeft zichzelf meer dan bewezen. Met een evaluatie en een bijsturing kunnen we een versterking van dit instrumentarium beogen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik moet eerlijk toegeven dat ik dacht dat ik ongeveer al deze vragen al had beantwoord. Zowel gisteren, tijdens de plenaire vergadering, als daarnet, tijdens de behandeling van de vraag om uitleg van de heer Schiltz, ben ik hierop ingegaan. Ik vind het dan ook eigenaardig dat

er nog zo veel mensen zich bij deze vraag om uitleg aansluiten. Ik zal de essentie nog eens herhalen.

Een overheid zal een participatie pas houden of het behoud ervan pas belangrijk vinden als met die participatie ook voldoende kan worden gestuurd. Gimv is een goed voorbeeld.

De overheid hanteert een bepaalde filosofie met betrekking tot de vraag waar ze moet interveniëren. We kijken naar de hele levensloop van een bedrijf. We moeten nagaan welke essentiële stappen we kunnen zetten. De overheid moet tussenbeide komen indien de markt faalt. Dat is onze filosofie.

Het is voor mij tevens belangrijk dat we de zaken kunnen vereenvoudigen. We zullen hiervoor binnen de PMV een proces volgen. Dit geldt effectief voor alles, met inbegrip van het TINA-fonds. We willen dit evalueren en nagaan of alles aan de net vermelde criteria beantwoordt. Er moet sprake zijn van een marktfalen en we moeten weten in welke stap in het leven van de onderneming het probleem zich situeert. We moeten dit bundelen.

Op die manier kunnen we elke onderneming een voorstel voorleggen. Dat is de filosofie die we volgen. De communicatie gaat uit van de klant en niet van het instrumentarium. Dit moeten we in de toekomst blijven doen. We moeten met een aanbod naar de klant stappen en niet door middel van onze communicatie een instrument verkopen. De klant als vertrekpunt nemen, lijkt me veel sterker.

Mijnheer Schiltz, die oefening is volop aan de gang. Ik heb de basis geschetst in mijn antwoord op uw vraag om uitleg. We hebben dit naar alle instrumenten opengetrokken. Het gaat niet enkel om het Fonds Vlaanderen-Internationaal.

Volgens mij heb ik op alle vragen geantwoord. Ik heb toegelicht wanneer we tot participaties overgaan en wat we op dit vlak verlangen. Ik heb de toelichting bij de hervormingsplannen herhaald.

Wat de strategie met betrekking tot Gimv betreft, is me gevraagd wanneer we tot een verkoop zullen overgaan. Het antwoord op die vraag is gekend. Er zijn momenteel geen plannen om ons aandeel in Gimv te verkopen. Verschillende elementen zullen bepalen wanneer we die stap wel zullen zetten. In dat geval zullen we het geen essentieel instrument in ons overheidsinstrumentarium meer vinden. We moeten dit steeds als een onderdeel van een totaalbeeld bekijken. We moeten weten wanneer we een dividend krijgen, hoe de aanpak van de dividenden in de toekomst er zal uitzien en welk tijdstip het meest opportuun is om de stap naar een verkoop te zetten. Dat zal allemaal volgens de regels van de kunst gebeuren.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, eerlijk gezegd, heeft uw antwoord me nogal gechoqueerd. Ik zeg dit in alle rust, maar met overtuiging. Twee commissieleden die de vergaderingen wekelijks bijwonen, hebben zich bij mijn vraag om uitleg aangesloten. Zij vragen u ook om een tipje van de sluier te lichten en concreet te worden. Hoewel ik niet in hun naam hoeft te spreken, bewijst dit volgens mij dat er enige nieuwsgierigheid naar uw plannen is.

U hebt daarnet verklaard dat u een aantal sociaal wenselijke doelen vooropstelt. Daar kan niemand tegen zijn. Niemand kan het omgekeerde beweren en zich tegen optimaliseringen, de creatie van synergieën of de definitie van duidelijke doelstellingen uitspreken. Ik vind het echter een belangrijke taak van het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering op dit vlak te controleren. Om die reden is de vraag om uitleg een essentieel instrument. Ik stel vast dat u het Vlaams

Parlement niet kunt of niet wilt inlichten. Ik betreur dit echt. U hoeft zich niet boos te maken. Het is gewoon een vaststelling.

Minister, we hebben u gevraagd op de programma's in te gaan. U hebt geantwoord dat TINA hier deel van uitmaakt. Er is u om een timing gevraagd. We hebben die timing niet gekregen. De vragen over de concrete oriëntatie hebt u niet beantwoord.

Ik bekijk dit oprecht zonder taboes. Ik vind een overheidsinstrumentarium en een actieve overheidsrol in de economie broodnodig. Dit is essentieel de groei waarvoor we staan. Met betrekking tot bepaalde zaken liggen onze standpunten niet hemelsbreed van elkaar verwijderd. De beschikbare middelen, die altijd schaars zijn, moeten op een meer sturende wijze worden aangewend. Op dat vlak kunnen we elkaar tegemoetkomen.

Ik heb nooit gesteld dat u van Gimv moet afblijven. Indien u dit instrument meer sturend kunt maken, de efficiëntie kunt verhogen, een complementariteit met de markt kunt zoeken en op marktfalen kunt inspelen, vind ik dat zeer interessant. Ik plaats hier echter andere aspecten bij, die ik in uw antwoord niet heb gehoord. Ik heb u de kans gegeven dit toe te lichten. Ik zal hier nog even in detail op ingaan.

Om een echte impact te hebben, moet een instrument natuurlijk aan een aantal criteria voldoen. Het moet sturing geven, een marktfalen corrigeren en efficiëntie nastreven. De loutere omvang van het instrumentarium bepaalt echter ook mee de impact. De heer Bothuyne wil een afslanking, maar geen verschraling. Het zou dan ook nuttig zijn de oriëntatie van de Vlaamse Regering te kennen. We moeten de grootte van de gehanteerde som minstens op peil houden. Dat is een voorbeeld van een algemeen principe dat nuttig kan zijn om over de toekomst van Gimv of van andere instrumenten te spreken. De grootte van de hefboom vormt, los van de efficiëntie of de complementariteit, op zich een factor.

Ik vind het belangrijk dat u van plan bent vraaggestuurd te werken. Dat is min of meer een vertaling van uw stelling dat u veeleer wilt ingaan op wat zich bij de klant situeert dan het product in de markt te plaatsen. Wat ik mis, is de tweede schaal van de weegschaal. Volgens mij moet die weegschaal in evenwicht zijn. De Vlaamse Regering moet ernaar streven een transitie van het economisch weefsel in Vlaanderen tot stand te brengen.

Indien we louter van een vraagsturing uitgaan, vertrekken we natuurlijk van een status quo. In allerlei grote doelstellingen is echter al zeer lang duidelijk gesteld dat we een transitie in gang moeten zetten. We moeten verder dan louter innovatie gaan.

Minister, volgens staat de transitie als doelstelling van het overheidsinstrumentarium op gelijke voet met de vraagsturing. Ik zou u daar graag horen zeggen. U hebt er in uw antwoord op de vorige vraag om uitleg zelf naar verwezen. Ik ben overigens niet verantwoordelijk voor de volgorde waarin de vragen om uitleg hier worden gesteld.

We komen uit een crisisperiode. Beleids- en beheersmatig is veel aandacht besteed aan pogingen om niet-geringe bedrijven financieel door de crisis te loodsen. In die context is Gigarant herhaaldelijk versterkt. We moeten echter oog hebben voor wat nu gebeurt en voor het beleid dat de Europese Centrale Bank nu voert. Er is een enquête over de beschikbaarheid van de financiële middelen gehouden. Het lijkt me dan ook terecht eens te vragen wat we met Gigarant zullen doen.

Handhaven we dat niveau? Blijven we op dezelfde wijze middelen besteden, of doen we dat niet? Het is een open vraag waarop ik graag van u een antwoord krijg.

Een ander evenwicht waarnaar ik zoek, is het streven naar een zo groot mogelijke transparantie, en waar het kan moeten we ook vereenvoudigen. De heer Bothuyne had het ook over de vrees voor verschraling. Ik wil erop wijzen dat in de vorige legislatuur, toen u ook minister was, de Vlaamse Regering, met minister-president Peeters op kop, zich op de borst sloeg omdat Vlaanderen een internationale prijs kreeg voor het best dekkende, meest complementaire en alomvattende overheidsinstrumentarium dat er bestaat. Als we nu gaan afslanken en vereenvoudigen, dan is het gevaar op verschraling niet denkbeeldig.

Ik nam opnieuw akte van het feit dat de Gimv geen prioriteit meer is. Ik denk dat ik weet waar u naartoe wilt en dat we tijdens de zomer op een al dan niet blauwe maandag zullen vernemen wat u op het oog hebt. Het zou toch wel nuttig zijn om – zelfs afgezien van de timing en de modaliteiten van de operatie – te weten wat er de bedoeling van is. Als we middelen vrijmaken, dan kunt u, minister, toch zeggen dat het vrijgekomen geld kan worden gebruikt om het instrumentarium te versterken? Of gebruiken we dat geld om gaten in de begroting snel op te vullen? Dat is toch belangrijke informatie.

Ten slotte wil ik meer weten over de inventaris van participaties. Of heb ik dat in uw antwoord gemist? Wat is de stand van zaken van de Participatiedatabank? Ik denk niet dat dit al aan bod is gekomen.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Het laatste element dat de heer Van Malderen aanbracht, is interessant. Ik had er al over in mijn eerste toelichting. U hebt al gezegd dat de overlap zou worden bekeken. De heer Van Malderen zit op hete kolen en wil het resultaat van de hervorming zien. We willen dat allemaal. Misschien kunt u toch een aanwijzing geven wanneer we zo ongeveer de eerste aanzetten en een bespreking van de hervormingen mogen verwachten? Het zal een zeer interessant debat worden waarin ook de elementen die de heer Van Malderen vermeldde aan bod zullen komen: welk budget is nodig om welk effect te ressorteren?

Ik ben erg blij dat u hebt herhaald dat u een one stop shop wilt inrichten. U biedt één pakket aan, op maat van het bedrijf, zodat men niet in 140 verschillende fondsen moet gaan grasduinen om na te gaan of men voldoet aan de voorwaarden. Van dat laatste worden uitsluitend consultants beter, want zij rijven zo 7 procent van het subsidiebedrag binnen.

Mijnheer Van Malderen, u ging stevig door op de sturende rol van de overheid. Van een socialist verwacht ik uiteraard niets anders. Voor mijn fractie wil ik een nuance aanbrengen: waar de markt faalt, moet liefst zo kort mogelijk worden gered. Via een tijdelijke ondersteuning moet men bedrijven helpen om zo snel mogelijk opnieuw autonoom in de markt te staan. De transitiegedachte is wel interessant. U herinnert zich ongetwijfeld mijn vraag die ik twee weken geleden heb gesteld over de circulaire economie. Minister, u was daarover erg enthousiast. Ik denk dat het ondertussen steeds meer gemeengoed aan het worden is dat dit een belangrijke opkomende sector is die Vlaanderen kan helpen om sneller uit de crisis te geraken.

De bijkomende vraag van de heer Van Malderen is dus interessant, maar ik wil ze positiever formuleren: in welke mate kunnen we bij de organisatie van een one stop shop, waarbij bedrijven één pakket wordt aangeboden toch een filosofie over de toekenning van steun aan clusters ontwikkelen, zodat we niet alleen innovatie op zich maar ook nieuwe groeimarkten kunnen aanboren en zo een transitie met een moderne economisch getinte ecologische toets kunnen doorvoeren?

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik denk dat uw antwoord vrij duidelijk is. We kijken uit naar de resultaten van de evaluatie en de meerderheid zal daarmee dan ongetwijfeld aan de slag gaan, rekening houdend met de bezorgdheden die hier

zijn verwoord. Mijnheer Schiltz, naar mijn gevoel heet vandaag de 'one stop shop' PMV. Bedrijven die bij PMV aankloppen zal men de verschillende mogelijkheden van financiële ondersteuning voorleggen. Ik huiver steeds wat wanneer ik hoor zeggen dat vandaag het overheidsinstrumentarium een onontwarbaar kluwen is. Dat is niet zo. Er is een one stop shop. Het kan ongetwijfeld eenvoudiger. Er zijn verbetermogelijkheden. Zo'n negatieve voorstelling van zaken doet oneer aan aan wat vandaag al bestaat en aan de mensen die er vandaag werken.

Minister Philippe Muyters: Ik wil zeker geen oneer doen aan de mensen die er werken. Maar ga eens luisteren bij bedrijfsleiders: zij hebben het altijd over de complexiteit. Ik kan daar ook niet aan doen. Herlees eens de rapporten-Soete: de versnippering is een steeds weerkerend probleem. We mogen dus wel degelijk zeggen dat we moeten proberen om te vereenvoudigen. Ik wil dat doen.

Mijnheer Van Malderen, ik ben wat geschokt door uw reactie. Als volksvertegenwoordiger hebt u het recht om vragen te stellen. Ik ben bezig met een evaluatie. Tegen de heer Schiltz heb ik gezegd dat er twee stappen worden gezet: eerst worden een aantal instrumenten gebundeld, nadien worden de overblijvende instrumenten doorgedreven geëvalueerd om na te gaan of bijstellingen nodig zijn. Maar nu zegt u dat u onmiddellijk wilt weten hoe het zit. Wel, ik kan u dat nu nog niet medelen. Zo eenvoudig is dat. Wat is de timing? Ik hoop dat we na de zomer de eerste stappen in de bundeling kunnen zetten. Nadien kan een nieuwe timing worden uitgewerkt. Wat mij betreft, wordt alles zo snel mogelijk aangepakt, maar het moet wel degelijk gebeuren, en dat kan niet van de ene dag op de andere.

Wat de omvang van het budget betreft, wil ik duidelijk zijn. De oefening die we maken, heeft niet tot doel te saneren. Ik wil eraan toevoegen dat het soms een voordeel is al eens minister van Financiën te zijn geweest. Ik denk dat ook u weet dat de participatie van Gimv een ESR-8-participatie is. Nadien kunnen er twee zaken gebeuren: ofwel verkopen we – maar dat is vandaag niet de intentie –, ofwel gebruiken we de middelen om andere ESR-8-participaties te nemen, zoals een kapitaalsverhoging bij PMV, ofwel bouwen we de schuld af. Als u nu vraagt wat ik van plan ben... u lacht mijnheer Van Malderen. Wel, ik ben blij dat u zo reageert. Ik wil niet de indruk wekken dat ik vandaag bereid ben om te verkopen. De Vlaamse Regering zal bij elke mogelijke verkoop nagaan of er andere nuttige ESR-8-participaties kunnen worden verricht, waarbij wat overblijft, naar schuldafbouw gaat. Overigens kan het begrotingsmatig niet zomaar om heel snel de rekeningen in orde te brengen, maar dat weet u natuurlijk ook. Tot zover mijn antwoord over het budget en Gimv.

Wat de transitie betreft: we voeren een clusterbeleid. Ik heb dat vorige week nog gezegd in het antwoord op een vraag van de heer Schiltz. We zullen dat ondersteunen en ook blijven ondersteunen, want er bestaat al wat hoor. Kijk maar naar FISCH of Flander's FOOD, of naar wat de strategische onderzoekscentra, iMinds of Imec doen. Ik denk dat het in de goede richting gaat. Zo stimuleren we de transformatie van onze economie – al hoor ik nog liever spreken van de renaissance van onze economie, zoals dat op de Vanguard Initiative in Milaan is gezegd.

Kwaliteitsverbetering, de ontwikkeling van talent, innovatie en internationaal ondernemen, en ook teamwork – dat is de clustering – zitten in onze visie. Vandaag wordt dat uitgerold. Ik zal een conceptnota over kmo's, kmo-portefeuilles en kmo-groeisubsidies aan de Vlaamse Regering voorleggen, nadat de nota bij de Inspectie van Financiën is gepasseerd.

Ik zal dat daarna ook doen voor de clusterwerking, zoals we die willen versterken tegenover het verleden. Maar dat zal dan eerst in een conceptnota naar de regering gaan. Daarna kunnen we er verder over discussiëren, als er in het parlement vragen over zijn. Die zaken zijn dus gepland, maar ik zet daar zelden een timing op, omdat

ik heb ondervonden dat het beter is om de discussies te voeren waar ze gevoerd moeten worden en op de manier waarop ze gevoerd moeten worden.

Als we het hebben over budget, kijk ik gewoon naar wat we voor Gigarant hebben gedaan. Daar hebben we toch weer in 50 miljoen euro extra voorzien. ARKimedes was uitgeput, en we hebben daar ook in een extra schijf voorzien om er verder mee te kunnen werken.

Voorstellen rond de databank verwacht ik tegen het zomerreces. Ik zal dan zien of die van dien aard zijn dat we de volgende stappen kunnen zetten, maar ik krijg vanuit PMV en de LRM de eerste voorstellen dus tegen het zomerreces.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Ik ben blij met die laatste toevoeging. Het feit dat ook andere collega's naar een aanzet van timing vroegen, bewijst dat het nodig is dat we ook hier een aantal stappen kunnen volgen. Voor het zomerreces of na de zomer zal er wel ruimte zijn om te blijven opvolgen. We zullen u blijven vragen naar de stand van zaken en naar uw volgende stap. Dat is ook onze taak.

Ik wil even ingaan op de 'one stop shop' en de opmerkingen van collega Bothuyne. Alle producten die PMV gemaakt heeft, zijn altijd ontwikkeld omdat men vanuit datzelfde bedrijfsleven een leemte aantoonde. Dat is inderdaad historisch gegroeid. Af en toe is het nuttig en nodig om historisch gegroeide dingen op te kuisen. Dat verdient aandacht.

Belangrijk daarbij lijkt mij dat de hefboom als such groot genoeg blijft om te kunnen werken en dat men een doorgedreven onderscheid maakt tussen wat frontoffice en backoffice bestaat. Frontoffice kan voor mijn part gewoon de etalage van PMV zijn, met de boodschap: wij zijn er voor u als bedrijven en initiatieven. Als de backoffice complex is, is het aan PMV om uit te zoeken hoe men dat het best op maat kan doen.

Over het sturende en het al dan niet tijdelijke participeren, daar zouden collega Schiltz en ik ideologisch ongetwijfeld over kunnen blijven discussiëren. Ik ben blij dat we op zijn minst de transitiegedachte delen. Als we het over de doelstellingen eens zijn, kunnen we discussiëren over de middelen. Maar dan staan de neuzen op lange termijn toch in dezelfde richting.

Wat Gimv betreft, minister, zijn wij ons uiteraard heel goed bewust van de twee opties die bestaan. Daarom vragen we er ook naar. Gaat men het gebruiken om gelijkaardige participaties te nemen, dan wel in schuldafbouw? Ik beschouw iedere minister voor een deel ook als de handelsreiziger voor zijn bevoegdheden. We zullen zien wat u op de begrotingsmarkt binnenhaalt. We zullen u daar ook op aanspreken en desgevallend op afrekenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over ondersteuning van zelfstandige ondernemers met een handicap – 2526 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, het is niet de eerste keer dat ik in deze commissie vragen stel over de bijzondere positie van zelfstandige

ondernemers met een handicap, maar het is misschien wel de eerste keer aan u. U bent ook minister van Werk. De positie van personen met een handicap op onze arbeidsmarkt is niet florissant. In het verleden heeft men verschillende vehikels ontwikkeld om de positie van mensen met een handicap op de arbeidsmarkt te verbeteren, in het bijzonder in het normale economische circuit.

Vlaanderen heeft een VN-verdrag ondertekend dat voorziet in de inclusie van mensen met een handicap in onze samenleving tout court, en de arbeidsmarkt is daar een belangrijk deel van. Maar dat betekent ook dat we mensen met een handicap niet exclusief in speciaal daartoe opgerichte werkplaatsen en maatwerkbedrijven te werk dienen te stellen. Zij moeten evenzeer hun plaats hebben in het normale economische circuit, en niet alleen als werknemer, maar ook als werkgever of zelfstandige. En daar gaat mijn vraag over.

We hebben de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP). Dat is een succesvol instrument. We zien daar telkens meer aanvragen voor binnenkomen. Personen met een handicap kunnen een tegemoetkoming krijgen voor gereedschap, beeldschermen, kledij, arbeidspostaanpassingen en dergelijke meer. Evenzeer kan een werkgever ondersteuning krijgen voor het productiviteitsverlies dat iemand lijdt. Men kan er ook terecht via een individuele beroepsopleiding (IBO). Dat zijn allemaal maatregelen die hun nut hebben.

Ik heb vastgesteld dat de VOP er ook is voor zelfstandigen, maar terwijl men in het werknemersstatuut werkt met een deel van het loon, gaat het hier over een referteloon dat als basis gebruikt wordt, gelijk aan het gemiddelde gewaarborgd maandelijks minimuminkomen, afgerond 1500 euro. Wie dat referteloon niet haalt, komt niet in aanmerking. Ook zelfstandigen in bijberoep kunnen geen gebruik maken van die maatregel.

In het verleden heb ik uw gewezen collega Peeters daar al over ondervraagd. Hij sprak toen over twee projecten, gericht op ondernemerschap bij personen met een arbeidshandicap en ondersteund door het Agentschap Ondernemen. Enerzijds was er de vzw voor gespecialiseerde trajectbegeleiding en -bepaling (GTB) en anderzijds de vzw Hazo (Handicap Zelfstandig Ondernemend), die starters ondersteunt. Uit het antwoord bleek toen dat ook het aantal VOP's voor zelfstandigen in stijgende lijn zat.

Minister, hoe evalueert u de bestaande ondersteuning aan zelfstandige ondernemers met een handicap? Gaat het de goede richting uit? Moeten we bijsturen? Kunt u toelichting geven bij de projecten die ik net noemde? Hoe worden die geëvalueerd? Lopen die projecten vandaag nog? Hoe ziet u de toekomst daarvan in?

Hoe evalueert u het bestaande systeem van de VOP voor zelfstandigen? Bent u bereid om dat uit te breiden naar een ruimere doelgroep, bijvoorbeeld ook naar zelfstandigen in bijberoep? Wat is uw motivering daarachter? Welke bijsturing acht u desgevallend zinvol? Hebt u nog nieuwe innovatieve ideeën in de koker zitten, waaraan u ons vandaag deelachtig wilt maken?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Het is belangrijk dat mensen met een handicap ook zelfstandige kunnen worden, maar het blijft natuurlijk een moeilijke zaak. Als werknemer met een handicap ga je ervan uit dat er een afstand is tot de arbeidsmarkt, weet je wat het loon is en kun je bepalen wat de afstand is tot de arbeidsmarkt en tot dat loon. En dat is net het knelpunt bij zelfstandigen, want wat is het gederfde loon als men een handicap heeft? Het is heel moeilijk om dat onder controle te krijgen en om daar een goede oplossing voor te vinden, maar anderzijds heeft men natuurlijk wel dat recht.

Er is daarnaast ook nog een federale tegemoetkoming voor mensen met een handicap. Het is een heel moeilijk kluwen om daar de juiste lijn in te kiezen zonder dat je daarmee de deur open zet voor alles. Ik vind het wel heel interessant om daar verder over na te denken en de projecten die in dat verband opgezet zijn van nabij te bekijken. We moeten daar verder in durven te evolueren om mensen met een handicap aan te moedigen om zelfstandige te worden, omdat dat natuurlijk de beste vorm van inclusie is.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, ik kan inhaken op wat collega Claes daarnet heeft gezegd. Het is inderdaad veel beter dat gehandicapten werken dan dat ze een uitkering krijgen. Dat geldt ook voor zelfstandigen met een handicap. Het is beter dat die mensen worden gestimuleerd om aan de arbeidsmarkt deel te nemen. Nu, als ik de cijfers kan geloven, en dat doe ik natuurlijk, dan zijn we op dit ogenblik op de goede weg. Volgens het Steunpunt Handicap en Arbeid is op dit ogenblik 40,4 procent van de personen met een handicap aan het werk, terwijl in Pact 2020 43 procent naar voren werd geschoven.

Het is weliswaar ook zo dat het beroep van zelfstandige een veeleisend beroep is: vandaar dat moeilijke evenwicht waarover collega Claes het had. Dat is nog al eens ter sprake gekomen. Daarom is dat helaas niet voor iedereen weggelegd, maar toch moet er zo veel mogelijk worden ondersteund. Gehandicapte zelfstandigen hebben een redelijke aanpassing, een aanpassingsvergoeding nodig, en eventueel een dekking voor hun rendementsverlies. Het is inderdaad moeilijk om ter zake een juiste weg te vinden. Ze hebben dikwijls ook een persoonlijke assistent nodig, als het gaat over een zware handicap. Dat moeten we dan nog eens allemaal bekijken in het kader van de budgettaire mogelijkheden. Alle voorgestelde stimuli moeten dan ook nog eens effectief zijn. Het is dus nodig om een gezond evenwicht te vinden, natuurlijk rekening houdend met het feit dat die mensen moeten worden gestimuleerd om zelfstandige te worden indien ze dat kunnen, rekening houdend met de mogelijkheden. Eventueel is het nodig om eens te bekijken of men als zelfstandige in bijberoep geen steun in die richting kan ontvangen. Gehandicapten zijn immers niet altijd in de mogelijkheid om volledig een zelfstandige in hoofdberoep te zijn. Minister, aan u dus de vraag om met dat alles rekening te houden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik vind dat een heel goede vraag. We zijn daar immers ook daadwerkelijk mee bezig. Als ik kijk naar de evolutie van de Vlaamse ondersteuningspremie, dan was er bij de start in 2008 sprake van 1 en nu van 98. Dat blijft natuurlijk beperkt. Daar lijken me diverse redenen voor te zijn. Uiteraard is het feit dat we ons in crisisjaren bevinden, zeker een element. Dat beperkte succes kan ook mee het gevolg zijn van het feit dat het netto belastbaar bedrijfsinkomen hoger moet zijn dan het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen. Nog een element is dat die VOP voor zelfstandigen onafhankelijk is van de grootte van het netto belastbaar bedrijfsinkomen. Ik verwijs naar wat mevrouw Claes heeft gezegd. Bij werknemers wordt dat bedrag bepaald in functie van hun afstand tot de arbeidsmarkt, maar bij zelfstandigen is dat een vast bedrag.

Zoals u weet, zijn we het doelgroepenbeleid aan het hervormen. Daarbij willen we ook eventuele bijsturingen aan de VOP mee in overweging nemen. Mijnheer van Malderen, u en mevrouw Claes hebben elk een bedenking gegeven. Ik zie ter zake drie problemen, waarvoor ik nog geen oplossing heb, maar die ik wil bekijken om te zien of er een oplossing voor te vinden is, wat niet altijd even evident is. Het eerste probleem is dat het belastbaar inkomen pas twee jaar later bekend is, zodat er veel tijd is tussen het moment van de aanvraag en de huidige situatie. We bekijken hoe we daar eventueel een oplossing voor kunnen vinden.

Het tweede probleem heeft mevrouw Claes naar voren gebracht. Dat vind ik ook een heel grote moeilijkheid, namelijk het inschatten van het rendementsverlies van een zelfstandige. Bij een werknemer is dat gemakkelijker: daar heb je een referentiepunt en op die manier kun je dat rendementsverlies inschatten. Ten derde is er inderdaad de vraag met betrekking tot zelfstandigen in bijberoep. De voorwaarde van het netto belastbaar bedrijfsinkomen maakt dat zij ook vaker uit de boot vallen.

Ik denk dat ik daarmee met betrekking tot een aantal vragen heb aangegeven wat we willen doen, waarheen we willen gaan en hoe ik dit evalueer.

Tot medio 2014 steunde het Agentschap Ondernemen twee projecten. In 2014 is ook een nieuwe oproep voor prestartersbegeleiding van doelgroepen gelanceerd, met de bedoeling om voor diverse doelgroepen een aanbieder te steunen.

De organisaties GTB en Hazo hebben met betrekking tot die oproep een voorstel ingediend. Voor de doelgroep van de personen met een arbeidshandicap kwam het project Zelfstandig en Zelfsturend Ondernemen (Z²O) van GTB als beste project naar voren. Op dit moment loopt enkel nog dat project.

Ik denk dat het project van GTB goed is ingebed in de organisatie en goed bekend is bij de partners, zoals de VDAB, wat zorgt voor een goede instroom. De verwachte output van de eerste periode 2011-2014 werd boven verwachting gerealiseerd. Het gaat dan over het aantal mensen die een intakegesprek hebben gehad en zijn doorgestroomd naar specifieke trajectbegeleiding. Naast het grote aantal trajecten dat werd behaald, zijn er ook veel succesverhalen van mensen die met een eigen zaak zijn gestart. Met name de goede inbedding binnen GTB zelf en hun netwerk van partners zorgt ervoor dat het project zijn vruchten heeft afgeworpen. Een leerpunt ter zake is het project over hoe men tegenover de buitenwereld moet omgaan met het thema arbeidshandicap. Daarover is er immers toch nog wel enigszins een taboe.

Het project Hazo heeft een moeilijke start gehad. De resultaten waren daardoor niet zo transparant. Dat geeft ook een verklaring voor het feit dat de meeste indicatoren niet werden gerealiseerd. Om de inspanningen van de eerste periode te kunnen valoriseren, heeft het Agentschap Ondernemen dit met een jaar verlengd. In tegenstelling tot de eerste periode werd er in de tweede periode voor diverse doelstellingen een resultaat behaald. Bij geen enkele doelstelling werd de verwachte output echter gerealiseerd. Bij een aantal doelstellingen, zoals huisbezoeken, kan dit worden verklaard door het feit dat de methodiek niet aanslaat.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, als ik het goed heb begrepen, is Hazo dus eigenlijk weggevallen. Is het algemene budget wel op peil gebleven? Vroeger gebruikten twee projecten hetzelfde budget. Betekent dit dat Z²O vandaag het hele budget kan gebruiken? Hoe verhoudt zich dat tot de som van de twee vorige projecten? We hebben nog al gezien dat sommige vzw's vertrekken vanuit een bepaalde geografische achtergrond, en dan de opdracht krijgen om dat in heel Vlaanderen te gaan doen. Dat is niet altijd evident. GTB is natuurlijk in heel Vlaanderen actief. Ik vermoed dus dat dit het hele gebied dekt, maar kunt u dat bevestigen?

Ik apprecieer uw openheid met betrekking tot het bekijken of zelfstandigen in bijberoep kunnen worden meegenomen. Ik denk dat er vaak argwanend naar zelfstandigen in bijberoep wordt gekeken, zeker als het gaat over de bouwsector enzovoort, omdat men ter zake een mogelijk misbruik vermoedt. Ik denk dat we, als het gaat over mensen met een handicap, die argwaan misschien wat opzij moeten zetten. Net voor hen is een zaak opstarten op voltijdse basis immers

misschien nog veel minder evident dan voor anderen. Als je mensen die al aan de slag zijn, zo ver kunt krijgen dat ze een eigen zaak beginnen om te weten of ze dat aankunnen, mensen die desgevallend een terugkeeroptie hebben, dan lijkt het me dat zelfstandige in bijberoep zijn ter zake een opstap kan zijn. Ik meen dus dat we dat met een zekere welwillendheid moeten kunnen bekijken.

Dan heb ik nog een technische vraag. Brengt men bij het refertebedrag dat moet worden gehaald, uitkeringen mee in rekening? Dan heb ik het bijvoorbeeld over een integratietegemoetkoming die wordt gegeven. Dat zou immers wel een deel van de factor rendementsverlies kunnen indiceren.

Ik weet niet of dat vandaag wordt meegenomen bij het bepalen van de minimale omzet. Ik zou willen pleiten voor de grootst mogelijk souplesse. Ik denk dat iedereen die de stap zet, positief moet worden bekeken, net wegens de winst en de voorbeeldfunctie die we hebben.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): De mensen met een handicap zijn natuurlijk een van de doelgroepen. U hebt dus de mogelijkheid om iets te doen voor mensen met een handicap en zelfstandigen. Het lijkt mij evident dat dat daar mee wordt ingeschoven. U hebt een van de vorige commissies aangegeven dat u rond deze tijd zou willen landen rond het doelgroepenbeleid in het algemeen. U hebt juist drie belangrijke knelpunten aangegeven. Zult u een voorstel doen bij het globale? Of vindt u dat we nog niet zover zijn dat we dat nu al kunnen meenemen en stelt u een andere timing voorop?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, ik zal nakijken of het budget al dan niet gelijk is gebleven. Ik ga ervan uit dat GTB in heel Vlaanderen werkt. Ik zou niet spreken van een argwaan voor zelfstandigen in bijberoep. Dat is bij mij misschien minder het geval. In elk geval ben ik bereid om dat mee te nemen als een van de elementen.

Vandaag wordt het netto belastbaar bedrijfsinkomen genomen. Ik ga ervan uit dat uitkeringen niet bij het netto belastbaar bedrijfsinkomen zitten. Ik twijfel eraan hoe daarmee om te gaan. Ik heb het al in het verleden gezegd: ik ben eens in Engeland geweest en het was positief dat de totaliteit van uitkeringen en het eigen inkomen daar op een of andere manier worden samengenomen. We zitten hier wat in de moeilijkheid dat het soms op verschillende vlakken zit. De winst kan bij de ene op Belgisch niveau zijn en het verlies bij de andere op Vlaams niveau. Ik zal moeten bekijken of ik dat op een of andere manier zou kunnen meenemen. Ik sta er zeker niet afkerig tegenover, ik heb het zelf ook al naar voren gebracht.

Mevrouw Claes, het is juist: de VOP zit ook in het doelgroepenbeleid. Voor gehandicapten zit de VOP-premie erin. Er is wel een verschil tussen het maken van het decreet, waar het grote kader geldt, en de uitvoeringsbesluiten, waarin een aantal punten kunnen worden geregeld. Ik weet niet of de bedenkingen rond het belastbaar inkomen decretale bepalingen zijn of uitvoeringsbesluiten. Als het uitvoeringsbesluiten zijn, heb je natuurlijk iets meer tijd. Ik zal ook niet verhehlen dat er wat vertraging zit op het geheel. De sociale partners hadden gezegd dat ze opnieuw bezig waren en dat ze een inbreng willen doen. Ik heb dat wat opgevolgd en ernaar gevraagd. Een paar discussies zijn nog lopende, maar die hebben vooral te maken met uitvoeringsbesluiten. Ik probeer nog altijd te landen rond deze tijd.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik neem akte van uw antwoord. Ik ben blij met uw openheid om zowel naar de positie van bijberoepers te kijken als naar het zoeken van combinatiemogelijkheden en afstemming. Ik begrijp de complexiteit van enerzijds de uitkeringen en anderzijds het bedrijfsinkomen, maar het mag geen excuus zijn om er niet naar te kijken.

De complexiteit mag dus geen excuus zijn. Maar wat verder helemaal geen excuus mag zijn, is dat de kost aan Vlaamse zijde zou zitten en de winst op het Belgische niveau. Ik denk dat de winst in deze maatschappelijk is. De rest is daaraan ondergeschikt. We hebben een VN-verdrag onderschreven dat de inclusie van mensen met een handicap beoogt. Ik denk dat de toegang tot de arbeidsmarkt, zeker voor het zelfstandigenstatuut, daarin voor een stuk een toetssteen is van die integratie. We kijken dan ook uit naar uw concrete initiatieven.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, het verschil van niveau kan wel een knelpunt zijn. Want als je door de wetgeving op het federaal niveau je uitkering verliest doordat je zelfstandige in bijberoep bent, kan het wel een hindernis zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van VDAB Brussel ten aanzien van Frans- en anderstalige Brusselaars – 2534 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het principeakkoord met de VDAB in Brussel – 2554 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): De Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling Actiris en de Vlaamse tegenhanger VDAB hebben een hele tijd naast elkaar geleefd. Sinds vijf à tien jaar is er een dynamiek ontstaan waardoor er meer en meer wordt samengewerkt tussen beide diensten. Voor alle duidelijkheid: in Brussel is het zo dat Actiris instaat voor de begeleiding van de werkzoekenden en dat er voor de opleiding een beroep wordt gedaan op de VDAB aan Nederlandstalige kant en op Bruxelles Formation aan Franstalige kant.

Er is dus een nieuwe dynamiek ontstaan. Enige tijd geleden is er zelfs beslist om samen te gaan wonen in de Astrotoren iets verderop, die nu volop wordt verbouwd.

Recent werden er ook een aantal belangrijke stappen gezet voor de Brusselse werkzoekenden. Er werd een principeakkoord afgesloten waardoor ook Frans- en anderstalige werkzoekenden door de VDAB kunnen worden begeleid naar een job in Vlaanderen.

Tussen haakjes, in 2012 werkten er 43.000 Brusselaars in Vlaanderen: een stijging van 10 procent ten opzichte van 2006. Het aantal Walen is daarentegen stabiel gebleven. Van die 43.000 werken er 29.000 in Vlaams-Brabant, vooral in de luchthavenregio. Vorig jaar heeft Actiris 1920 Brusselaars een job bezorgd in Vlaanderen.

Het principeakkoord dat nu is gesloten tussen de VDAB en Actiris, is een hele verwezenlijking en komt die interregionale mobiliteit alleen maar ten goede. Brusselaars kunnen hierdoor gebruikmaken van de begeleidingsdiensten van de

VDAB en idealiter vinden ze zo een gepaste job in Vlaanderen. De voorwaarden zijn wel dat je door Actiris wordt doorgestuurd en dat je voldoende Nederlands kent. Minister, wat is het vereiste niveau Nederlands? Is dat gelijk voor iedereen, is dat generiek? Of wordt dat gekoppeld aan een functieomschrijving?

De VDAB was al veel langer vragende partij voor een verhoogd niveau van samenwerking. Dat is uiteraard begrijpelijk, omdat het een win-winsituatie kan betekenen. Vooral voor de Brusselaars is het goed nieuws. Meer en meer werkzoekende Brusselaars volgen taalcursussen en zullen ongetwijfeld gebruikmaken van de diensten van de VDAB.

Minister, waarom heeft het zo lang geduurd voordat deze stap werd gezet? Wat heeft als katalysator gefungeerd om de gesprekken hierover toch te doen vlotten? Hoeveel extra Frans- en anderstalige werkzoekenden verwacht VDAB Brussel voor deze activering te ontvangen? We hebben gezien dat de voorbije jaren ongeveer zevenhonderd Brusselaars een taalopleiding Nederlands volgden bij de VDAB. Zou dat misschien nog verhogen? Worden hiervoor extra middelen uitgetrokken? Ik dank u.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, het is mijn eerste vraag om uitleg in de commissie Economie. Het verheugt mij, net zoals de heer Poschet, dat ik dit kan doen door een link met onze stad, onze gezamenlijke hoofdstad Brussel.

Er is inderdaad een principeakkoord afgesloten tussen de VDAB en Actiris, waardoor de VDAB ook actiever zal worden in Brussel en waarbij zij naast Nederlandstalige ook Frans- en anderstalige werkzoekenden zou begeleiden bij de zoektocht naar werk, goed wetende dat er hier nog steeds een enorm probleem van werkloosheid is, meer bepaald van jongeren- en jeugdwerkloosheid. Verwacht wordt dat het principeakkoord begin juli definitief wordt goedgekeurd. Het principeakkoord zou het resultaat zijn van onderhandelingen tussen de Brusselse arbeidsbemiddelaar Actiris en zijn Vlaamse tegenhanger VDAB, die in Brussel momenteel enkel de opleidingen verzorgt.

Zoals ik reeds heb aangehaald, hebben de VDAB en Actiris in het verleden al een samenwerkingsakkoord over de uitwisseling van vacatures gesloten. Dit mag een succesvol samenwerkingsakkoord worden genoemd. Met dit principeakkoord trachten ze opnieuw de krachten te bundelen en op die manier werkzoekenden beter te begeleiden.

Het is de bedoeling dat een werkzoekende die voldoende Nederlands kent door Actiris naar de VDAB kan worden doorverwezen. De VDAB kan hem dan vervolgens helpen om een job in Vlaanderen te zoeken. De doelgroep bestaat uiteraard uit Brusselse werkzoekenden die in Vlaanderen willen werken of die een Nederlandstalig beroepsperspectief hebben. Dit kan, bijvoorbeeld, nadat ze een Nederlandstalige beroepsopleiding hebben gevolgd. Iedereen weet dat de toekomst van Brussel enkel in de meertaligheid of minstens in de tweetaligheid ligt.

Het akkoord zou tevens de interregionale mobiliteit moeten vergroten. Brusselse werkzoekenden zouden vlotter vacatures in de Rand moeten kunnen invullen. We weten immers dat er, onder meer in Zaventem, vacatures zijn.

Minister, naar aanleiding van deze ontwikkelingen zou ik graag een paar vragen stellen die aansluiten bij de vragen die de heer Poschet net heeft gesteld. Hebt u enig zicht op de concrete uitwerking van het principeakkoord? Staan in dit akkoord nog andere beslissingen of voorstellen? Zal enkel naar de Nederlandstalige of tweetalige jobs in Vlaanderen worden gekeken? Op de doorstroming van hoeveel Franstaligen of anderstaligen mikt u? Hoe zult u ervoor zorgen dat dit

systeem geen Vlaamse depannage wordt indien bepaalde verantwoordelijkheid niet zouden worden opgenomen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, dit principeakkoord is zonder meer een goede zaak. Dit geldt zowel voor Brussel, waar de jeugdwerkloosheid hoog is, als voor Vlaanderen, waar bedrijven in de Vlaamse Rand valabele arbeidskrachten zoeken. Het akkoord zet uiteraard in op een verbetering van de interregionale mobiliteit. We juichen dit uiteraard toe. Volgens de heer Vanlouwe is er een risico op depannage. Uit de feiten zou moeten blijken dat de afstemming tussen vraag en aanbod tot een win-winsituatie zal leiden.

Naast de vraag over de verwachte bijkomende instroom van Brusselse werkzoekenden, vraag ik me ook af of de kwantitatieve impact van het principeakkoord op de VDAB ook is ingeschat. Voor Actiris zal dit een supplementaire inspanning betekenen. Het mag echter geen communicerend vat worden. Er moeten effectief meer Brusselaars en niet gewoon even veel werkzoekenden een kans krijgen.

Mijnheer Vanlouwe, u hebt al aan het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Brussel over de interregionale mobiliteit verwezen. Ik vraag me af of dit tot een aanpassing van de engagementen zal leiden. In het actieplan zijn een aantal numerieke Brusselse en Vlaamse engagementen opgenomen. Het gaat om een uitwisseling van vacatures. De VDAB probeert tenminste 1500 arbeidsplaatsen aan Actiris over te maken. Actiris streeft op zijn beurt naar een verwijzingsratio van zes werkzoekenden per wervingsplaats.

Minister, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft in zijn advies over het samenwerkingsakkoord vraagtekens bij die streefcijfers geplaatst. Aangezien er in werkelijkheid al meer werkzoekenden zijn doorverwezen, vindt de SERV zes doorverwijzingen nogal weinig. Dit sluit aan bij mijn vraag of dit tot een aanpassing van de engagementen zal leiden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, als ik me goed herinner, is het streefcijfer van zes kandidaten per vacature nooit gehaald. Volgens de SERV zou dit te weinig zijn. Het is echter nooit gehaald. Ik zou dit nog eens moeten nakijken om zeker te zijn.

Ik wil eerst en vooral stellen dat daarnet terecht naar een principeakkoord is verwezen. Dat betekent dat de gezamenlijke raden van bestuur van de VDAB en Actiris het samenwerkingsprotocol nog moeten goedkeuren. Dat zou op 1 juli 2015 moeten gebeuren.

Het gaat om een strategisch samenwerkingsprotocol in uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 dat we tijdens de vorige legislatuur decretaal hebben verankerd.

Wat de katalysator en de concrete uitwerking betreft, wil ik stellen dat, in tegenstelling tot wat hier en daar in de pers is verschenen, de VDAB het initiatief heeft genomen om met Actiris rond de tafel te zitten. Op zich vind ik dit niet zo belangrijk, maar hier mogen de puntjes toch wel op de i worden gezet.

De VDAB heeft de bestaande samenwerking onder de loep genomen. In Vlaanderen kunnen cursisten die een beroepsopleiding volgen, al tijdens die opleiding worden bemiddeld. Dat levert de beste resultaten op. We hoeven niet tot wachten tot de opleiding voorbij is om de bemiddeling te starten. Het probleem is dat dit in

Brussel wel het geval is. Grondwettelijk gezien, moet Actiris tot na het einde van de opleiding wachten alvorens de bemiddeling te mogen starten. Die bemiddeling mag dan nog enkel in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest plaatsvinden.

De VDAB gebruikt een geïntegreerde methode die vanuit de bemiddeling vertrekt. De werkzoekende wordt, al dan niet met behulp van een beroepsopleiding, aan werk geholpen. De VDAB heeft zijn online tools, zoals Mijn Loopbaan, aangepast. De VDAB heeft het initiatief genomen om ook voor de Brusselse werkzoekenden in een beroepsopleiding de eigen methode te kunnen toepassen. Ook zij kunnen op die manier al worden bemiddeld. Aangezien de bemiddeling een gewestelijke bevoegdheid is, moet hiervoor een aangepast samenwerkingsprotocol worden gesloten. De VDAB kan niet zomaar de mensen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een beroepsopleiding volgen, zonder samenwerkingsprotocol beginnen te bemiddelen. De nieuwe scope van het principeakkoord houdt in dat de VDAB Brusselse werkzoekenden met een Nederlandstalig beroepsperspectief kan bemiddelen.

Mijnheer Poschet, ik heb de informatie over een eventueel verschil in taalniveau niet bij me. Ik weet niet of het om een vast of een verschillend taalniveau gaat. Ik ga ervan uit dat dit niveau in functie van de job staat. Er moet altijd enige kennis van het Nederlands aanwezig zijn. Die kennis kan eventueel nog wat verder worden aangescherpt.

Mijnheer Vanlouwe, wat het bereik van het samenwerkingsprotocol betreft, kan ik u melden dat in het akkoord geen beperkingen over de scope van de bemiddeling zijn opgenomen. De VDAB zal de Brusselse werkzoekenden naar een job in Vlaanderen en in Brussel kunnen bemiddelen. Actiris zal de werkzoekenden met een Nederlandstalig beroepsperspectief naar de VDAB doorverwijzen. Dit kunnen Nederlandstalige Brusselaars, maar ook Franstaligen of anderstaligen zijn.

Er is me eveneens naar de streefcijfers gevraagd. Tot nu toe zijn in het samenwerkingsprotocol geen streefcijfers opgenomen. Als ik het goed heb begrepen, zou daar de komende maanden aan worden gewerkt.

Wat de financiering en het opnemen van verantwoordelijkheden in het principeakkoord betreft, wil ik opmerken dat arbeidsbemiddeling een gewestelijke bevoegdheid is. Dit betekent dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de VDAB zal betalen. Actiris zal hiervoor instaan. Actiris en de VDAB hebben een akkoord gesloten om de VDAB te financieren voor de bemiddeling van de Brusselaars in Vlaanderen. Dit toont aan dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Vlaamse Gewest hun verantwoordelijkheid opnemen.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest creëert bijkomende mogelijkheden voor de eigen werkzoekenden. Hiervoor wordt de knowhow van de Vlaamse partner, de VDAB, ingezet. Dit lijkt me een goede werkwijze. Voor Vlaanderen betekent dit ook een winst. Er is uiteraard nood aan geschoolde arbeidskrachten om de vacatures van de werkgevers te kunnen invullen. Dankzij dit samenwerkingsakkoord boren we nieuwe opties aan.

Het belangrijkste punt is de pragmatische samenwerking op het terrein. De klant staat centraal. Het lijkt me een goede zaak de competenties op een effectieve wijze te versterken. Ik ben zelf enthousiast over dit principeakkoord. Ik herhaal echter dat het nog moet worden goedgekeurd.

De heer Joris Poschet (CD&V): Ik dank u voor het antwoord. Het is zo dat bij Actiris een nieuwe wind waait. Dankzij Select Actiris kan men veel doelgerichter kijken welk profiel bij welke functie past. Ik denk dat dit de verwarring over de zes kandidaten per vacature verklaart. Vroeger trok Actiris gewoon een blik werkzoekenden open en stuurden ze dertig of veertig werkzoekenden naar een vacature. Dat waren dan bijvoorbeeld loodgieters, hoewel men slaggers vroeg.

Werkgevers waren dus niet altijd tevreden over de kandidaten die opdaagden. Vandaag is dat veranderd. Vandaag stuurt men zes goed gescreende kandidaten per vacature uit, en dat zorgt voor resultaten. Voorts zorgt de begeleiding op maat ervoor dat de jeugdwerkloosheid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest sterk is verminderd, van een goede 31 procent vorig jaar naar een goede 26 procent vandaag. Dat is goed nieuws. Dat komt ten dele dankzij federale maatregelen, maar grotendeels toch dankzij de samenwerking tussen werkgevers, Actiris en de VDAB, die daarin een zeer positieve rol speelt.

Als ik het goed heb begrepen, mogen we de komende maanden meer verwachten, nadat volgende week het dossier – onder meer inzake de streefcijfers – is goedgekeurd. Ik denk dat het belangrijkste erin bestaat dat men op het terrein op een pragmatische manier samenwerkt. Daarvan kunnen we langs beide zijden van de gewestgrens beter worden. Ik hoop dat we op die ingeslagen weg voort kunnen gaan.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Ook ik dank de minister voor zijn uitvoerig en goed antwoord. Ik denk inderdaad dat er bij Actiris een nieuwe wind waait. Dat was ook nodig, gezien de bijzonder hoge werkloosheid in Brussel. We stellen vast dat de jeugdwerkloosheid stilaan aan het dalen is, en dat is uiteraard in het belang van onze economie in Brussel, maar ook van de economie elders in Vlaanderen. Het verheugt me dat u zei dat dit een initiatief van de VDAB is. Het is de werking en de aanpak van de VDAB die in Brussel wordt gewaardeerd door Actiris. Actiris heeft ook het initiatief genomen om zijn aanpak inzake de beroepsopleiding hier verder uit te bouwen. Ik verwees ernaar: in het verleden werden vacatures uitgewisseld, wat ertoe heeft bijgedragen dat de werkloosheid werd aangepakt. Laten we hopen dat dit in de toekomst nog kan gebeuren en dat de Vlaamse werking ook in Brussel zich zal laten gevoelen. Opnieuw is dit een voorbeeld van het feit dat Vlaanderen blijft inzetten op Brussel. Dat verheugt me als Brusselse Vlaming.

Minister Philippe Muyters: Ik moet niet veel aanvullen. Inmiddels kreeg ik de informatie: men moet één niveau van Nederlands halen om de stap te kunnen zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.